

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 1 (1/2539)
วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี (ส่วนอัตร้อย) (29 มิ.ย.2539)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสีม่วง

ในการตรวจสอบกิจการที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูลแห่งหนึ่ง ท่านพบว่าผู้ดูแลรักษาระบบ (MAINTENANCE PROGRAMMER) จะต้องเข้ามาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการประมวลผลเสมอ ๆ โดยเฉพาะโปรแกรมการจัดซื้อสินค้าโปรแกรมใหม่ที่ได้นำมาใช้เมื่อ 3 เดือนที่แล้ว ต้องมีการแก้ไขอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้งเป็นประจำ ในกรณีดังกล่าว ท่านคิดว่าผู้ดูแลรักษาระบบจะมีโอกาสแก้ไขข้อมูลหรือปรับปรุงระบบงาน โดยไม่สมควรหรือไม่ อย่างไร และกิจการควรมีวิธีการควบคุมอย่างไรบ้าง

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสีส้ม

การควบคุมภายในทั่วไปของกิจการที่ใช้คอมพิวเตอร์คืออะไร และครอบคลุมถึงการสอบทานกิจกรรมใดบ้าง ผู้สอบบัญชีสามารถใช้เทคนิคใดในการปฏิบัติงาน จงอธิบายโดยสังเขป

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสีเทา

บริษัทที่ท่านเข้าตรวจสอบใช้ระบบคอมพิวเตอร์แบบ on-line processing system ระบบงานเป็น Profit-Decentralization โดยกำหนดส่งผ่านข้อมูลรายการจากจุดปฏิบัติประมวลผลแบบรวมรายการ

สำหรับการควบคุมในระบบประมวลผลในระบบจัดซื้อสินค้า ให้อธิบายถึงการควบคุมภายใน ขั้นตอนการนำเข้า การประมวลผล และการส่งออกข้อมูล และวิธีตรวจสอบ

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 2 (2/2539)
วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี (ส่วนอำนวยการ) (28 ก.ย. 2539)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสีขาว

เมื่อธุรกิจนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการประมวลผลข้อมูลทางการเงิน อาจมีผลกระทบต่อระบบบัญชีและการควบคุมภายใน ทางด้านการจัดโครงสร้างขององค์กร ทางด้านวิธีการประมวลผล และทางด้านการออกแบบและวิธีการปฏิบัติงาน โปรดอธิบายและยกตัวอย่างประกอบผลกระทบดังกล่าว

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสีม่วง

แผนกตรวจสอบทั่วไป (General Audit) ของสำนักงานสอบบัญชีเดียวกับท่านได้มอบหมายให้ท่านซึ่งอยู่แผนกตรวจสอบคอมพิวเตอร์ (Computer Audit) ทำการตรวจสอบบริษัทลูกค้าในส่วนที่เป็น ระบบบัญชีเงินเดือนและค่าแรง (Payroll Application) ซึ่งเป็นระบบ Online (แต่ไม่ได้เป็น Real-Time Processing) ทำงานเป็น Batch Processing และ Interface กับระบบบริหารพนักงาน (Human Resource Management) และกับระบบบัญชีแยกประเภท (General Ledger) อีกด้วย ให้ท่านแสดงว่าท่านจะตรวจสอบ การควบคุมการนำข้อมูลเข้าสู่ระบบ บัญชีเงินเดือนและค่าแรง ดังกล่าว (Input Controls) อย่างไรบ้าง

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่สั้ม

บริษัทลูกค้ำของท่านเป็นบริษัทประกอบธุรกิจสินค้าสุขภาพภัณฑ์และเครื่องตกแต่งบ้าน มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่ ประตูนํ้า มีสาขาอยู่ในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดรอบปริมณฑลอีกหลายแห่ง เนื่องจากกิจการขยายตัวอย่างน่าพอใจ ผู้บริหารได้เริ่มใช้คอมพิวเตอร์ในการดำเนินการเมื่อห้าปีที่แล้ว แต่ประมวผลโดยระบบแบช ในปนีนี้เนื่องจากการขยายจำนวนสาขาออกไปรวม 15 แห่ง และผู้บริหารต้องการระบบข้อมูลที่ทันเวลามากขึ้น จึงพัฒนาระบบงานใหม่ โดยระบบงานที่เกี่ยวกับการซื้อ - ขาย และสินค้าคงเหลือให้ประมวผลแบบออนไลน์ ส่วนระบบงานบัญชีอื่น ๆ ยังคงประมวผลแบบแบช

ถ้าท่านเป็นผู้ตรวจสอบบริษัทลูกค้ำรายนี้ ท่านจะกำหนดวัตถุประสงค์และแนวการตรวจสอบระบบประมวผลของบริษัชน้อย่างไร โดยให้ตอบในรูปแบบคำตอบข้างล่างนี้

(20 คะแนน)

วัตถุประสงค์	แนวการตรวจ	
	ระบบแบช	ระบบออนไลน์

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 3 (3/2539)

วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี (ส่วนอัตร้อย) (29 ธ.ค. 2539)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสีม่วง

สำนักงานของท่านได้รับการแต่งตั้งจากบริษัท สุตสะตวก จำกัด ให้เป็นผู้สอบบัญชีสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2540 เป็นปีแรก

ท่านได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีสำหรับบริษัทนี้ โดยมีข้อมูลเบื้องต้นดังนี้

- บริษัท สุตสะตวก จำกัด ดำเนินธุรกิจการจัดจำหน่ายเครื่องใช้ไฟฟ้าทั้งเงินสดและเงินผ่อน โดยมีร้านค้าย่อยอยู่ตามห้างสรรพสินค้าชั้นนำ 20 แห่งทั่วประเทศ และมีลูกค้านำเงินผ่อนอยู่ทั้งสิ้นประมาณ 3,000 ราย โดยมีระยะเวลาการผ่อนชำระตั้งแต่ 1-3 ปี
- บริษัท สุตสะตวก จำกัด เป็นผู้แทนจำหน่ายเครื่องใช้ไฟฟ้าหลายยี่ห้อ และมีปริมาณผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายทั้งสิ้นประมาณ 2,000 รายการ
- บริษัทได้นำระบบเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการประมวลผลข้อมูลทางบัญชีและเพื่อผู้บริหาร โดยมีการประมวลผลที่สำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานคร และร้านค้าย่อยจะส่งข้อมูลทุกสิ้นวันเข้ามายังสำนักงานใหญ่อย่างไรก็ตาม ร้านค้าย่อยทุกแห่งสามารถตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณสินค้าและข้อมูลสินค้าตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้านำเงินผ่อนได้ตลอดเวลา

ให้ท่านสรุปแผนงานการวางแผนการนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการตรวจสอบบัญชี สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2540 และจัดทำแนวการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีสำหรับระบบงานคอมพิวเตอร์

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสีขาว

การใช้คอมพิวเตอร์ในการประเมินผลข้อมูล ก่อให้เกิดความเสี่ยงนอกเหนือจากที่เกิดในระบบที่ประมวลผลด้วยมือ หรือด้วยเครื่องจักร

ให้อธิบายว่าความเสี่ยงเพิ่มเติมเหล่านี้มีสาเหตุอย่างไร

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสีเหลือง

บริษัทที่ท่านเข้าตรวจสอบใช้ระบบคอมพิวเตอร์แบบ On-Line Processing System ระบบงานเป็น Profit-Decentralization โดยกำหนดส่งผ่านข้อมูลรายการจากจุดปฏิบัติประมวลผลแบบรวมรายการ เพื่อทำการตรวจสอบวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเป็นไปตามงบประมาณ และสมเหตุสมผล

โดยการเปรียบเทียบกับข้อมูลปีก่อน การตรวจสอบเช่นนี้โปรแกรมตรวจสอบสำเร็จรูปจะช่วยให้ได้มาก

1. ให้ท่านอธิบายวิธีใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการเข้าสู่ระบบเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์
2. เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วให้จัดทำรายงานค่าใช้จ่ายที่สำคัญที่ท่านควรจะได้ใส่ใจ

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บข.

การทดสอบความรู้ของผู้ซื้อขั้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ครั้งที่ 4 (1/2540)

วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี (ส่วนอัตรณ์) (22 มิ.ย.2540)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่สั้ม

บริษัท กขค. จำกัด ต้องการเปลี่ยนระบบการจัดซื้อที่เคยจัดทำโดยฝ่ายจัดซื้อส่วนกลางมาเป็นการจัดซื้อโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งทำให้การจัดซื้ออาจจัดซื้อที่ส่วนกลางหรือหน่วยงานสาขาก็ได้ เพื่อให้จัดซื้อสินค้าได้ทันเวลา และได้สินค้าที่มีคุณลักษณะตรงกับที่หน่วยงานต้องการ ดังนั้นใบสั่งซื้อให้จัดทำที่หน่วยงานที่ต้องการสินค้า แต่ราคาที่สูงซื้อต้องเป็นตามราชมที่ส่วนกลางกำหนด สำหรับการจัดส่งสินค้าให้ผู้ขายจัดส่งโดยตรงที่หน่วยงานผู้สั่งซื้อได้เลย โดยมอบใบกำกับสินค้า การตรวจรับสินค้าที่หน่วยงานนั้น แต่การจ่ายเงินยังคงต้องจ่ายที่ฝ่ายการเงินกลางเพียงแห่งเดียว โดยก่อนจ่ายเงิน ฝ่ายการเงินกลางต้องสอบถามว่าราคาที่หน่วยงานสาขาต่าง ๆ จัดซื้อไม่สูงเกินกว่าราคาที่จัดซื้อส่วนกลางกำหนดไว้ และต้องสอบถามว่ามีกรรับสินค้านั้นจริง

ขอให้ท่าน

- ก. ระบุ ขั้นตอนบริษัท กขค จำกัด ควรใช้ในการ เปลี่ยนระบบงานจากระบบมือมาเป็นระบบคอมพิวเตอร์
- ข. ระบบการควบคุมที่บริษัท กขค จำกัด เคยใช้ในระบบการจัดซื้อเดิม ที่จะต้องเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ และระบุการควบคุมที่บริษัท กขค จำกัด ควรกำหนดขึ้นเพื่อใช้แทนวิธีการควบคุมด้วยมือที่ขาดหายไปหรือเปลี่ยนแปลงไปนั้น

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่ขา

บริษัท เป็นหนึ่ง จำกัด ดำเนินธุรกิจซื้อมาขายไปเครื่องไฟฟ้าและอุปกรณ์และมีสาขากระจายอยู่ตามห้างสรรพสินค้าในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล ผู้บริหารของบริษัทได้นำระบบงานคอมพิวเตอร์ดังต่อไปนี้ เข้ามาใช้ในการประมวลผลข้อมูลทางการบัญชีการเงิน

- ระบบบัญชีแยกประเภททั่วไป
- ระบบบัญชีขายและลูกหนี้
- ระบบบัญชีจัดซื้อและเจ้าหนี้
- ระบบบัญชีสินค้าคงคลัง

ปัจจุบันบริษัทมีลูกค้าที่เป็นสมาชิกอยู่ 2,000 ราย โดยสมาชิกจะได้รับสิทธิพิเศษในการซื้อสินค้าราคาปกติจะได้รับส่วนลด 10% ให้ท่านจัดทำแนวการตรวจสอบการควบคุมภายในเฉพาะระบบสำหรับระบบงานที่ท่านเห็นสมควร

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่ชมพู

บริษัทหลักทรัพย์แห่งหนึ่งที่ท่านเข้าตรวจสอบใช้ระบบคอมพิวเตอร์แบบ On-Line Processing System ระบบงานเป็น Profit-Decentralization โดยกำหนดส่งผ่านข้อมูลรายการจากจุดปฏิบัติ ประมวลผลแบบรวม รายการควบคุมในระบบประมวลผลในระบบสั่งซื้อหลักทรัพย์ด้วยเงินสด และมาร์จิน

ให้อธิบายถึงการควบคุมภายในขั้นตอนการนำเข้า การประมวลผลและการส่งออกข้อมูล โดยการวิเคราะห์ กิจกรรมของระบบเป็นแต่ละกิจกรรมเพื่อประเมินระบบการควบคุมภายใน เมื่อพบจุดอ่อนแล้วให้ท่านเสนอแนะ ว่าควรกำหนดให้โปรแกรมเข้ามาลดความเสี่ยงอย่างไร

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ซื้อขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 5 (2/2540)

วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี (ส่วนอัตรณ์) (21 ก.ย.2540)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่เหลี่ยม

บริษัท ช้อย่าย-ขายคล่อง จำกัด ได้เริ่มนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดซื้อ และชำระเงินให้กับเจ้าหนี้ โดยกิจกรรมเกี่ยวกับการสั่งซื้อ จัดทำที่แผนกจัดซื้อ และการตรวจรับสินค้าที่สั่งซื้อ กระทำโดยแผนกรับสินค้า ทั้ง การสั่งซื้อและการตรวจรับยังเป็นระบบมือ โดยเมื่อตรวจรับสินค้าแล้ว แผนกรับของจะจัดทำใบตรวจรับและแนบ สำเนาใบสั่งซื้อส่งให้แผนกบัญชีเจ้าหนี้ แผนกบัญชีเจ้าหนี้จะเก็บรวบรวมเอกสารเหล่านี้ เพื่อแนบใบอินวอยซ์จากผู้ขาย

เมื่อได้รับใบอินวอยซ์แล้ว แผนกบัญชีเจ้าหนี้จะส่งเอกสารทั้งหมดให้หัวหน้าแผนกบัญชีให้ความเห็นชอบ หลังจากนั้นจะส่งเอกสารใบสั่งซื้อ ใบตรวจรับ และใบอินวอยซ์เฉพาะรายการที่ได้รับความเห็นชอบแล้วไปยัง แผนกคอมพิวเตอร์ เพื่อบันทึกข้อมูลเตรียมไว้ ก่อนถึงวันกำหนดจ่าย 1 วัน เครื่องจะพิมพ์เช็คส่งจ่ายเพื่อเตรียม จ่ายให้เจ้าหนี้ในวันรุ่งขึ้น

ทุกวันแผนกคอมพิวเตอร์จะพิมพ์รายงานการจ่ายเช็คประจำวัน และรายงานการจ่ายเงินประเภทต่าง ๆ ของ แต่ละแผนก

คำถาม

1. จงระบุความผิดพลาดที่อาจจะเกิดข้อผิดพลาดในการจัดซื้อ และจ่ายเงินของบริษัท ช้อย่าย-ขายคล่องมา 10 ข้อ โดยไม่ซ้ำกัน
2. ในแต่ละข้อ จงอธิบายว่าจะใช้วิธีการควบคุมอย่างไร ที่จะลดความเสี่ยงลงได้ ในกรณีที่เป็นการควบคุมที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ ให้ระบุชื่อหรือวิธีการควบคุมที่ท่านจะใช้มาให้ชัดเจนด้วย
3. ให้ท่านยกตัวอย่างวิธี การตรวจสอบโดยใช้โปรแกรมตรวจสอบมาช่วยในการตรวจสอบ 5 ตัวอย่าง พร้อมคำอธิบายให้พอเข้าใจ

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่มุม

ลูกค้าของท่านรายหนึ่งใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูลทั้งข้อมูลทางบัญชี และข้อมูลทางการบริหารอื่น ๆ ปรากฏว่า ข้อมูลที่ได้รับจากระบบคอมพิวเตอร์ มีความผิดพลาดเสมอ ๆ จนเป็นที่วิจารณ์ว่า เมื่อใช้คอมพิวเตอร์ แล้ว เหตุใดจึงเกิดความผิดพลาดเช่นนั้น ท่านได้รับงานจากลูกค้ารายนี้โดยจะต้องแนะนำว่าระบบควบคุมภายในที่เหมาะสม สำหรับการประมวลผลข้อมูลโดยคอมพิวเตอร์ควรเป็นอย่างไร ขอให้ท่านเสนอแนวทางว่ามาตรการควบคุมภายใน เพื่อให้บรรลุผลต่อไปนี้ควรเป็นอย่างไร

- ก. มาตรการควบคุมภายในด้านการมอบหมายภาระหน้าที่งานให้แก่บุคลากรในศูนย์คอมพิวเตอร์
- ข. มาตรการควบคุมภายใน สำหรับการ พัฒนาโปรแกรม และการแก้ไขเปลี่ยนแปลงโปรแกรมสั่งงานในภายหลัง
- ค. มาตรการควบคุมภายในด้านการป้อนข้อมูล การเก็บรักษาข้อมูล การ Update ข้อมูล และการเข้าถึงข้อมูลของเจ้าหน้าที่ระดับต่างๆ ของกิจการ

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่สั้ม

บริษัท สินค้าไทย จำกัด ขายสินค้าปลีกและส่งเครื่องเขียนแบบพิมพ์ บริษัทได้เปิดสาขาใกล้สถานศึกษาหลายแห่งเพื่อขายปลีก และมีพนักงานขายออกไปขายตามส่วนราชการ ซึ่งจะประจำตามสาขาและคุมพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย บริษัทใช้คอมพิวเตอร์ on-line , Real time โดยมีระบบงานเชื่อมโยงกันทุกระบบ ยกเว้นระบบบัญชีจะต้องผ่านเข้าสู่ระบบฝ่ายงานบัญชี ซึ่งได้ออกแบบให้รับงานประจำวันของแต่ละระบบปฏิบัติมาพักไว้ แล้วจึงจะมีการตรวจสอบอนุมัติผ่านเข้าระบบ GL

การค้าขายกับราชการนั้นจะต้องได้รับคำสั่งซื้อจากทางราชการแล้ว จึงจะมาทำใบรับคำสั่งซื้อโดยเข้าระบบคอมพิวเตอร์ ในโปรแกรมการเสนอราคา ซึ่งจะเชื่อมโยงกับระบบขายเชื่อ ระบบคลังสินค้า บริษัทจะมีระบบการจองสินค้าไว้ระหว่างเสนอราคาเพื่อให้สามารถส่งสินค้าโดยไม่ถูกปรับ การจองสินค้านั้นเข้ามาจองที่สำนักงานใหญ่ได้ ระบบสินค้าของสาขาและสำนักงานใหญ่เชื่อมโยงกันเมื่อมีการจองสินค้าผ่านเข้ามาในระบบสำนักงานใหญ่ ที่ธุรการคลังสินค้าจะพิมพ์ใบจองของสาขาออกมาด้วย พนักงานคลังจะนำไปกันสินค้าไว้ และเมื่อพนักงานขายได้รับคำสั่งซื้อแล้วจะนำมาพิมพ์ใบกำกับภาษี/ใบส่งของ/ใบแจ้งหนี้ จากการพิมพ์ครั้งนี้หากสินค้าใดจองที่สำนักงานใหญ่จากสภาพการจองจะเปลี่ยนเป็นใบเบิกตัดรายการจอง แต่สำหรับสาขาที่ขายไปจะตัดรายการจองมาเป็นรายการขายแจ้งให้เจ้าหน้าที่คลังจัดสินค้าให้ หากเสนอราคาไม่ได้ พนักงานขายจะมายกเลิกการจอง จากการสังเกตการตรวจนับสินค้าท่านจะพบว่า มีสินค้าเก่า คงเหลือเป็นจำนวนมาก และสินค้าบางชนิดตกทุน สอบถามเจ้าหน้าที่คลังพบว่าเนื่องจากการจองแล้วขายไม่ได้ เมื่อมายกเลิกการจองซ้ำทำให้ไม่สามารถนำออกขายได้

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้สอบบัญชี ท่านมีวิธีแนะนำให้บริษัทนำระบบคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่มาช่วยกิจการบริหารสินค้าอย่างไร จึงจะทำให้สินค้าไม่ล้าสมัยหรือเสื่อมสภาพ เพราะแม้ว่าการรับรองงบการเงินของท่านเป็นไปตามข้อมูลของกิจการ แต่วันหนึ่งบริษัทย่อมขาดสภาพคล่อง เพราะสินค้าคงเหลือไม่สามารถนำกลับมาเป็นตัวเงินได้ จะเป็นผลต่อชื่อเสียงของสำนักงานท่าน

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 6 (3/2540)

วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี (ส่วนอัตรณ์) (21 ธ.ค.2540)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสีเขียว

โปรแกรมคอมพิวเตอร์แยกได้เป็นซอฟต์แวร์ระบบ (System Software) และซอฟต์แวร์ประยุกต์ (Application Software) ให้อธิบายว่าซอฟต์แวร์ทั้งสองประเภทต่างกันอย่างไร

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสีส้ม

กลุ่มบริษัท สีไร้สาย ดำเนินธุรกิจครบวงจรเกี่ยวกับการขายให้บริหารอุปกรณ์ทางเทคโนโลยี โดยมีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาช่วยในการประมวลผล ท่านได้รับมอบหมายจากหัวหน้าสำนักงานให้จัดทำรายงานสรุปวิธีการและขั้นตอนการประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายในขั้นต้นของกลุ่มบริษัทดังกล่าว เพื่อใช้ในการประชุมร่วมกับผู้บริหารของกลุ่มบริษัท ให้ท่านสรุปวิธีการและขั้นตอนพร้อมคำอธิบายอย่างย่อที่จะใช้นำเสนอต่อผู้บริหารของกลุ่มบริษัท

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสีเหลือง

บริษัท คำส่ง จำกัด ขายเครื่องไฟฟ้า บริษัทใช้ระบบคอมพิวเตอร์ On-Line, Real time โดยมีระบบงานเชื่อมโยงกันทุกระบบ ยกเว้นระบบบัญชีจะต้องส่งผ่านเข้าสู่ระบบฝ่ายงานบัญชีซึ่งได้ออกแบบให้รับงานประจำวันของแต่ละระบบปฏิบัติมาพักไว้แล้ว จึงจะมีการตรวจสอบอนุมัติผ่านเข้าระบบ GL t

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท ได้พบปัญหาที่ผ่านาคือ เมื่อส่งใบยืนยันยอดลูกหนี้แล้ว ปรากฏว่าเกือบ 50% ส่งกลับคืนมาโดยแจ้งว่าไม่มีผู้รับ จากการตรวจสอบระบบควบคุมภายในพบว่าพนักงานขายและพนักงานเก็บเงินเป็นหน่วยงานเดียวกัน ลูกหนี้ของพนักงานคนใด พนักงานขายคนนั้นต้องออกไปเก็บเงินเอง พนักงานขายมีระบบโปรแกรมเข้าไปตรวจสอบว่าลูกหนี้รายใดถึงกำหนดแต่แก้ไขไม่ได้ พนักงานขายจะพิมพ์ใบลูกหนี้ครบกำหนดชำระ 3 ฉบับ โดยในรายงานนี้จะมีชื่อลูกค้า จำนวนเงิน รหัสลูกหนี้ เลขที่ใบกำกับภาษี/ใบส่งของ/ใบแจ้งหนี้ ส่งให้ธุรการขายซึ่งทำหน้าที่เก็บเอกสารใบกำกับภาษี/ใบส่งของ/ใบเสร็จรับเงิน พนักงานธุรการขายส่งมอบใบเสร็จฉบับหนึ่งมาแนบเก็บไว้กับใบลูกหนี้ครบกำหนดชำระที่มีลายมือชื่อของพนักงานแจ้งหนี้ และนำสำเนาใบเสร็จฉบับหนึ่งมาแนบเก็บไว้กับใบลูกหนี้ครบกำหนดชำระที่มีลายมือชื่อของพนักงานขายที่ลงนามรับเอกสาร และส่งใบครบกำหนดชำระอีกฉบับให้พนักงานการเงินเพื่อรอการส่งเงินโดยพนักงานขาย

ให้ท่านประเมินระบบลูกหนี้ของบริษัทว่าระบบประมวลผลของบริษัทเชื่อถือได้ และมั่นใจว่าจำนวนเงินลูกหนี้การค้าที่แสดงในงบการเงินจะได้รับชำระตามที่แสดง

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.

การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ครั้งที่ 7 (1/2541)

วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี (ส่วนอัตรณ์) (21 มิ.ย.2541)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่เหลี่ยม

ท่านเป็นผู้สอบบัญชีของห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่ง ซึ่งใช้ระบบฐานข้อมูลเก็บข้อมูลลูกค้า การขาย การสั่งซื้อ และสินค้าคงเหลือ โดยทุกสาขาต้องส่งข้อมูลมาประมวลผลรวมกันที่ระบบฐานข้อมูลในสำนักงานใหญ่ ในปีที่ผ่านมาห้างสรรพสินค้าหลายแห่งเกิดไฟไหม้ ท่านเกรงจะเกิดความเสียหาย และไม่แน่ใจว่าลูกค้ามีมาตรการให้ระบบงานสามารถปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง หรือไม่หากเกิดเหตุฉุกเฉิน จึงต้องการตรวจสอบระบบการวางแผนป้องกันความเสียหาย และการปฏิบัติงานฉุกเฉินของห้างสรรพสินค้าแห่งนี้ ให้ท่านวางแผนการตรวจดังกล่าวโดยระบุ

ก. วัตถุประสงค์การตรวจ

ข. วิธีการควบคุมให้ระบบงานสามารถปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง

ค. ขั้นตอนและวิธีการตรวจสอบ

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่ชมพู

ให้ท่านแสดงขั้นตอนการปฏิบัติ ในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel

2.1 มาช่วยในการจัดทำงบทดลอง

2.2 ให้ท่านอธิบายว่าจากงบทดลองที่ท่านได้ Import มานั้นท่านสามารถจะนำมาตรวจสอบวิเคราะห์อะไร

ได้บ้าง

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสีขาว

ให้ระบุถึง Application Control ที่เหมาะสมในการที่จะ detect/prevent สิ่งที่เกิดขึ้นต่อไปนี้

ก. พนักงานป้อนข้อมูลเกิดข้อผิดพลาดในการป้อนข้อมูลจากเอกสารในลักษณะ On-line

ข. เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าเงินสตรับได้มีการ Update แล้วหรือไม่

ค. พนักงานป้อนข้อมูล ป้อนข้อมูลผิดจาก 317 เป็น 3 x 7

ง. ระเบียบ (record) จำนวนหนึ่งในแฟ้มข้อมูลถาวรเงินเดือน ถูกข้ามไปในการ Update เพราะการประมวลผลแบบแบบดังกล่าวอ่านไม่ถึงระเบียบสุดท้าย

จ. โปรแกรมเมอร์ซึ่งไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องถือโอกาสใช้โปรแกรมเงินเดือน เพิ่มเงินเดือนให้ตัวเอง

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 8 (2/2541)

วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี (ส่วนอัตรณ์) (20 ก.ย. 2541)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสัฟฟ้า

บริษัท อู่ทองการค้า จำกัด เป็นบริษัทขนาดกลาง มีพนักงานที่รับผิดชอบด้านคอมพิวเตอร์อยู่ 10 คน พนักงานเหล่านี้รับผิดชอบทั้งทางด้านบัญชีและคอมพิวเตอร์ โดยทั่วไปแล้วกล่าวได้ว่าบริษัทมีระบบควบคุมภายในและระบบรักษาความปลอดภัยที่ค่อนข้างดี แต่อย่างไรก็ตามมีปัญหาเกิดขึ้นบางประการ

ประการแรก พนักงานคอมพิวเตอร์ทุกคนทราบรหัสผ่านซึ่งกันและกันเนื่องจากพนักงานแต่ละคนมีความคิดว่าทุกคนมีความซื่อสัตย์ เรื่องนี้จึงไม่น่าจะมีปัญหา

ประการที่สอง พนักงานทุกคนละเลยวิธีการแจกจ่ายเอกสารที่ควรจะเป็น พนักงานทุกคนสามารถจะเข้ามาในห้องคอมพิวเตอร์เพื่อหยิบรายงานออกไปโดยมิได้มีการบันทึกข้อมูลแต่อย่างใด สิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้รับการทักท้วงจากบุคลากรฝ่ายอื่น แต่มิได้มีการแก้ไข

ให้ทำ ให้แสดงความคิดเห็นต่อปัญหาที่เกิดขึ้นกับบริษัท อู่ทองการค้า จำกัด ทางแก้ปัญหาคควรเป็นอย่างไร

(20 คะแนน)

ข้อ 2. (ข้อสอบ ก.บช. ครั้งที่ 8 ข้อ 2 ก.ย. 2541)

บริษัท วิศวกร จำกัด เป็นบริษัทจัดจำหน่ายชิ้นส่วนและส่วนประกอบของอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตลูกค้าของบริษัทที่สำคัญได้แก่ ผู้ผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์ตรวจสอบสำหรับอุตสาหกรรมผลิตรถยนต์และเครื่องจักร โดยบริษัทมีสำนักงานและคลังสินค้าอยู่ในสถานที่เดียวกัน บริษัท วิศวกร ใช้ระบบมินิคอมพิวเตอร์ และมีเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์จำนวน 20 เครื่อง และเครื่องพิมพ์จำนวน 4 เครื่อง เชื่อมต่อเป็นระบบเครือข่ายแผนกคอมพิวเตอร์ประกอบด้วยผู้จัดการแผนกซึ่งรายงานต่อผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ บริษัทฯ ใช้ระบบคอมพิวเตอร์สำหรับการประมวลผลคำสั่งซื้อของลูกค้า การแจ้งหนี้ ลูกหนี้และเจ้าหนี้ สินค้าคงเหลือ การวิเคราะห์การขาย และบัญชีแยกประเภททั่วไป ระบบงานส่วนใหญ่เป็นแบบโต้ตอบ (Interactive) บริษัทจ้างบริษัทภายนอกในการประมวลผลด้านเงินเดือน ส่วนระบบสินทรัพย์ถาวรใช้การประมวลผลด้วยมือ การพัฒนาระบบทั้งหมดทำโดยผู้ขายอุปกรณ์หรือบริษัทรับพัฒนาซอฟต์แวร์ ผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ เพิ่งเสร็จสิ้นการสอบทานโครงสร้างการควบคุมภายในของกิจการ และพบจุดอ่อนในระบบการควบคุมภายในทั่วไปของระบบคอมพิวเตอร์ดังนี้

- การกระหายยอดรวมของชุดรายการทำโดยผู้จัดการแผนกคอมพิวเตอร์
- เอกสารคู่มือทั้งหมดมีเพียงคู่มือในการสั่งให้คอมพิวเตอร์ดำเนินงานเท่านั้น โดยเอกสารดังกล่าวจัดทำโดยผู้ขายซอฟต์แวร์
- บันทึกของจอเฝ้าคุม (Console Log) มีการจัดทำโดยระบบทุกวันแต่ไม่มีการตรวจสอบหรือเก็บไว้ในแฟ้มเอกสาร

- ง. การขอแก้ไขโปรแกรมต่างๆ จะเสนอโดยผู้จัดการแผนกคอมพิวเตอร์ และดำเนินการแก้ไขและทดสอบโดยผู้ขายซอฟต์แวร์โดยไม่มี การอนุมัติอย่างเป็นทางการ
- จ. ไม่มีการใช้รหัสผ่านเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องสามารถเข้าถึงระบบงานทุกระบบงานที่เชื่อมตรงอยู่
- ฉ. บริษัทฯ ไม่มีคณะกรรมการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์ (EDP Steering Committee) ดังนั้นจึงไม่มีการกำหนดแผนระยะยาวสำหรับระบบประมวลข้อมูลไม่มีคณะกรรมการความปลอดภัย (Security Committee) และไม่มีแผนฉุกเฉินในกรณีที่เกิดความเสียหายกับระบบ (Disaster Contingency and Recovery Plan)

ให้ท่าน 2.1 ระบุการควบคุมภายในทั่วไปที่ผู้สอบบัญชีควรใช้ในการพิจารณาความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในของกิจการ

2.2 เสนอแนะวิธีการแก้ไขจุดอ่อน 6 ประการ ที่กล่าวถึงข้างต้น พร้อมทั้งบรรยายว่าข้อเสนอแนะนั้นจะสามารถช่วยป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาในอนาคตได้อย่างไร

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่เหลี่ยม

บริษัท นิวเวฟ จำกัด ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ในการจ่ายค่าแรงประจำสัปดาห์ โดยเพิ่มข้อมูลแรงงานประกอบด้วยฟิลด์ 5 ฟิลด์ และมีลักษณะ (File layout) ดังต่อไปนี้

ENUM	Picx(6)	Character
ENAME	Picx(20)	Character
REG_HR	Pic9(2)	Numeric
OT_HR	Pic9(2)	Numeric
ENDDATE	mmddy	Date

ข้อมูลเพิ่มเติม

1. ENUM = เลขประจำตัวพนักงาน
2. ENAME = ชื่อพนักงาน
3. REG_HR = จำนวนชั่วโมงทำงานปกติต่อสัปดาห์ ซึ่งกำหนดไว้ไม่เกิน 40 ชั่วโมง
4. OT_HR = จำนวนชั่วโมงทำงานล่วงเวลาต่อสัปดาห์ ซึ่งกำหนดไว้ไม่เกิน 10 ชั่วโมง
5. ENDDATE = เดือนวันปีสุดท้ายที่จ่ายค่าแรงในสัปดาห์นั้น
6. สมมติว่ามีพนักงานชื่อ Amorn Thaitest เลขประจำตัว 123456

คำสั่ง จัดทำข้อมูลทดสอบ (Test Data) ในการจ่ายค่าแรงประจำสัปดาห์สิ้นสุดวันที่ 12 สิงหาคม 2541 ในกรณีข้างล่างต่อไปนี้ทุกกรณี

- ก. Field Check ของฟิลด์ทั้ง 5 ฟิลด์
- ข. Completeness Check ของฟิลด์ทั้ง 5 ฟิลด์
- ค. Limit Check ในการจ่ายตามจำนวนชั่วโมงทำงานปกติและจำนวนชั่วโมงทำงานล่วงเวลา

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บข.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 9 (3/2541)

วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี (ส่วนอัตรณ์) (20 ธ.ค. 2541)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่สั้ม

ถ้าท่านเป็นผู้สอบบัญชีที่ทำการตรวจสอบงบแสดงฐานะทางการเงินของตัวแทนจำหน่ายเครื่องสำอางรายหนึ่ง ซึ่งมีสินค้าคงเหลือจำนวนหลักพันรายการ บริษัทเก็บสินค้าคงเหลือดังกล่าวไว้ในคลังเก็บสินค้าของตนเองส่วนหนึ่ง และในคลังเก็บสินค้าที่เช่าไว้อีก 2 แห่ง เพิ่มข้อมูลสินค้าคงเหลือเก็บไว้ในงานแม่เหล็ก และจะ Update ข้อมูลทุกสิ้นวันทำการ

Record ของสินค้าคงเหลือประกอบด้วยข้อมูลต่อไปนี้

- รหัสสินค้า
- โกดังที่จัดเก็บสินค้า
- คำอธิบายรายละเอียดสินค้า
- ปริมาณสินค้าคงเหลือ
- ราคาทุนต่อหน่วย
- วันที่ซื้อสินค้าครั้งสุดท้าย
- วันที่ขายสินค้าครั้งสุดท้าย
- ปริมาณสินค้าที่ขายได้ในปีนี้

ท่านในฐานะผู้สอบบัญชีวางแผนที่จะไปสังเกตการณ์ การตรวจนับสินค้าคงเหลือตามวันที่กำหนด โดยท่านมีแฟ้มข้อมูลสินค้าคงเหลือที่แสดงยอด ณ วันที่ตรวจนับ และมีโปรแกรมตรวจสอบด้วย

ต้องการ ให้ท่านระบุขั้นตอนการตรวจสอบ และอธิบายถึงการไปโปรแกรมตรวจสอบและแฟ้มข้อมูลสินค้าคงเหลือ ช่วยให้การตรวจสอบสินค้าคงเหลือเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

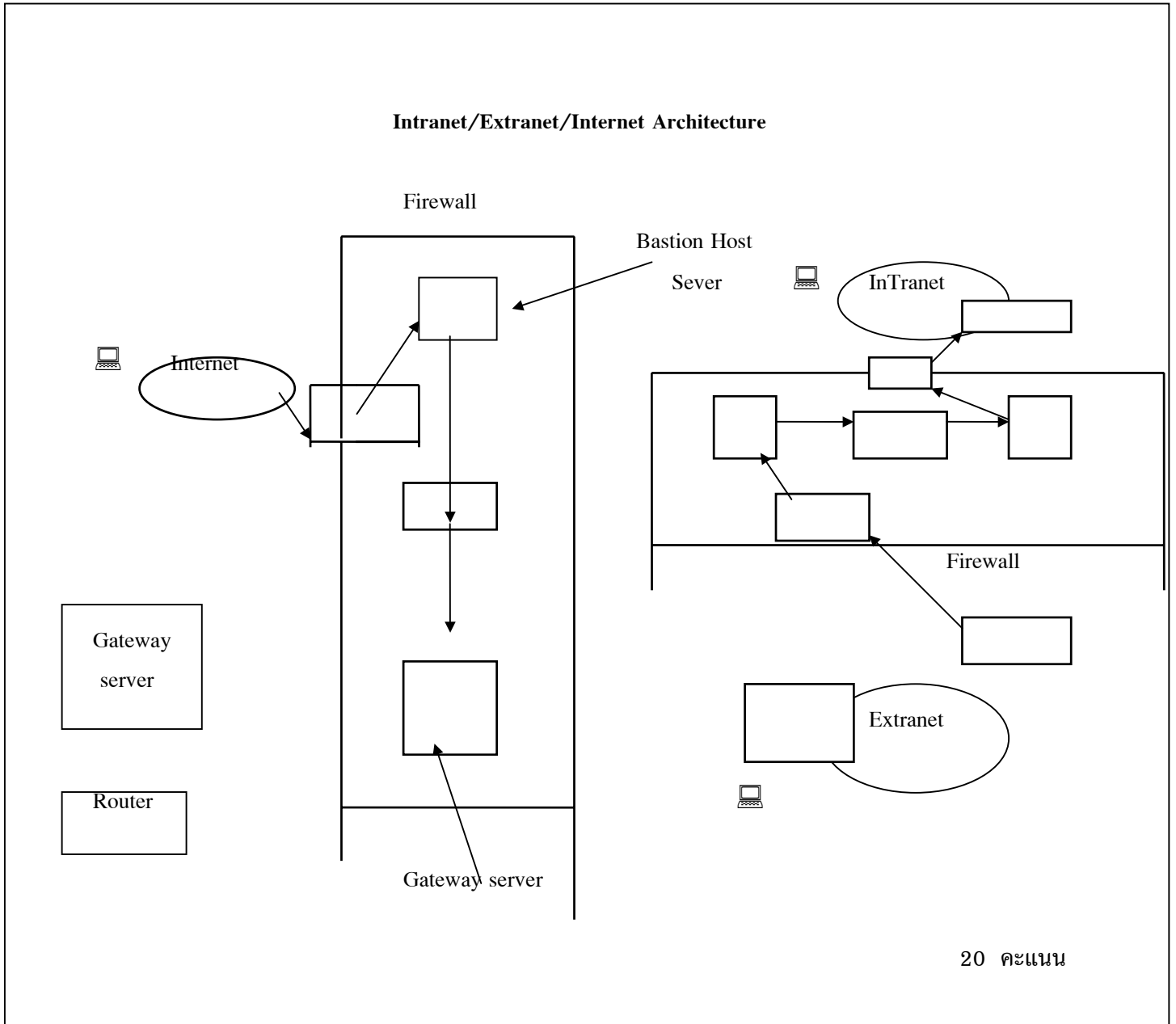
(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่เขียว

ข้อที่ 1 บริษัท สากลการค้า จำกัด เป็นบริษัทที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อส่งสินค้า ของบริษัทในเครือออกไปจำหน่ายทั่วโลก และจัดหาวัตถุดิบมาให้กับบริษัทในเครือที่ทำการผลิตสินค้า บริษัทมีความจำเป็นต้องติดต่อ บริษัทต่างๆ ทั่วโลก โดยผ่าน Internet และขณะเดียวกันจะต้องการติดต่อบริษัทในเครือ และหน่วยงานในบริษัทผ่าน Network ต่าง ๆ ของบริษัทและเครือ บริษัทเกรงว่าจะเกิดความไม่ปลอดภัยในข้อมูล คณะกรรมการบริษัทจึงได้กำหนดเป็นแผนงานชื่อว่า

“Takeing Control of Electronic Records” ให้ฝ่ายบริหารข้อมูลไปจัดทโครงการสร้างระบบข้อมูลมาเสนอเพื่อพิจารณาอนุมัติให้ดำเนินการต่อไป

ในภาพข้างล่างนี้เป็นโครงสร้างของระบบเครือข่ายที่คณะกรรมการในฝ่ายบริหารข้อมูลเสนอมา ให้ท่านอธิบายคำต่าง ๆ ในภาพให้กรรมการเข้าใจว่าคิดอะไร และระบบนี้จะช่วยให้เกิดความปลอดภัยในข้อมูลอย่างไร

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่ชมพู

บริษัท ขจรไกล จำกัด เป็นบริษัทผลิตและจำหน่ายสินค้าอุปกรณ์ไฟฟ้า ปัจจุบันบริษัทได้ขยายกิจการเป็นบริษัทขนาดกลางที่มีหลายแผนก แต่การปฏิบัติงานส่วนใหญ่ของบริษัทยังคงใช้ระบบเก่า โดยเพิ่มมีการนำเอาคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในระบบเงินเดือนและค่าแรง ในระบบค่าแรงมีวิธีการปฏิบัติงานดังนี้

คนงานแต่ละคนจะรับบัตรลงเวลาประจำสัปดาห์ในวันจันทร์ตอนเช้า กรอกชื่อและเลขประจำตัวลงในบัตร บัตรลงเวลาดังกล่าวจะวางไว้ที่ประตูทางเข้าโรงงาน เมื่อพนักงานเข้าหรือออกงานจะทำการบันทึกเวลาเข้าออกโดยใช้เครื่องตอกเวลา ในวันจันทร์สัปดาห์ต่อมา หัวหน้าคนงานจะทำการรวบรวมบัตรลงเวลาสัปดาห์ก่อนและส่งให้แผนกประมวลผลข้อมูลที่โรงงานบันทึกข้อมูลเลขประจำตัวคนงานและจำนวนชั่วโมง และส่งข้อมูลมาที่แผนกประมวลผลข้อมูลของบริษัทโดยผ่านทาง Modem

แผนกประมวลผลข้อมูลของบริษัทจะจัดเตรียมแฟ้มเวลาประจำสัปดาห์โดยอาศัยข้อมูลจากแฟ้มข้อมูลหลักตามเลขที่ของคนงาน เช็สิ่งจ่ายคนงานจะจัดทำโดยคอมพิวเตอร์ และส่งให้ผู้จัดการฝ่ายการเงินลงนาม

พร้อมทั้งรายละเอียดค่าแรงที่จะจ่ายสำหรับคนงานแต่ละคน จากนั้นจะจัดส่งให้หัวหน้าคนงานเพื่อส่งมอบให้คนงานต่อไป ในกรณีที่คนงานไม่ได้มารับเช็คทันที หัวหน้าคนงานจะเก็บไว้เพื่อรอมารับในวันถัดไป

หัวหน้าคนงานจะเป็นผู้แจ้งให้แผนกประมวลผลข้อมูลที่บริษัททราบถึงการเข้าหรือออกของคนงาน การเปลี่ยนแปลงอัตราค่าจ้าง หรือรายการเปลี่ยนแปลงอื่นที่กระทบต่อการคิดค่าจ้าง นอกจากบัตรลงเวลาคนงาน ยังต้องกรอกบัตรจดเวลาประจำแต่ละงานในแต่ละวัน โดยทุกสิ้นวันจะมีการรวบรวมและนำส่งแผนกบัญชีต้นทุน เพื่อทำการบันทึกงบบุคลากรต่อไป

ในการประเมินระบบบัญชีค่าแรง พบข้อมูลเพิ่มเติมดังนี้

- ค่าแรงของคนงานก่อนหักภาษี ณ ที่จ่าย และรายการหักอื่นจะไม่เกิน 3,000 บาทต่อสัปดาห์
- การขึ้นค่าแรงจะไม่เกิน 10 บาทต่อชั่วโมง
- ไม่มีการให้ค่าล่วงเวลาเกินกว่า 20 ชั่วโมง ใน 1 สัปดาห์
- มีการว่าจ้างคนงาน 150 คน ใน 10 แผนก

แต่เดิมระบบค่าแรงมีปัญหาอยู่บ้าง และยิ่งเพิ่มมากขึ้น เมื่อใช้ระบบคอมพิวเตอร์เข้าช่วย หัวหน้าคนงานต้องการทราบถึงเวลาที่คนงานขาดงาน วางงาน เพื่อนำมาพิจารณาสาเหตุที่ไม่มีประสิทธิภาพ และได้พบปัญหาเหล่านี้ที่เกิดขึ้น

- (1) เช็คที่จ่ายคนงานไม่ถูกต้อง เนื่องจากมีคนงานคนหนึ่งกรอกเลขที่ประจำตัว 2 เลขในบัตรลงเวลา
- (2) มีเช็คจ่ายจำนวน 12,345.50 บาท แทนที่จะเป็น 1,23455 บาท
- (3) เช็คออกให้คนงานไม่ครบถ้วน โดยตรวจพบเมื่อมีการจ่ายเช็คให้คนงาน
- (4) มีข้อมูลในแฟ้มข้อมูลหลักบางส่วนถูกทำลาย แฟ้มข้อมูลหลักจัดเก็บอยู่ในเทปแม่เหล็ก
- (5) มีการจ่ายเช็คเกินจากยอดที่ควรจะเป็น จากการติดตามผลทราบว่าเกิดจากการบันทึกข้อมูลชั่วโมงการทำงานผิดจาก 49 ชั่วโมง เป็น 94 ชั่วโมง
- (6) มีหลายรายการ (Record) ในแฟ้มข้อมูลหลักไม่ได้ถูกบันทึกและรวมอยู่ใน Updated master file และถูกค้นพบหลักจากการจ่ายค่าแรงไปแล้วหลายสัปดาห์ซึ่งอาจเกิดจากการสื่อสารข้อมูลระหว่างโรงงานและบริษัท
- (7) มีการเพิ่มอัตราค่าจ้างให้คนงานที่รู้จักกันโดยเจ้าหน้าที่ของแผนกประมวลผลข้อมูลโดยมีการตรวจพบภายหลัง

ให้ทำ แจกแจงถึงข้อบกพร่องที่อาจจะเกิดขึ้นเกี่ยวกับการควบคุมภายในของระบบค่าแรง และเสนอแนะการปรับปรุงเพื่อให้ระบบมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในแต่ละข้อบกพร่องที่แจกแจงไว้

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.

การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 10 (1/2542)

วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี (ส่วนอัตรณ์) (20 มิ.ย. 2542)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสีเขียว

ท่านกำลังตรวจสอบ การรักษาความปลอดภัยของระบบโปรแกรมประยุกต์ วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจว่า การบริหารความปลอดภัยของ USER-ID และ PASSWORDS ในการใช้โปรแกรมประยุกต์ของกิจการที่ตรวจสอบเพียงพอ ท่านจึงมีแบบสอบถามดังมีข้อความตามหัวข้อข้างล่างดังนี้

1. การกำหนด รหัสผู้ใช้งาน (USER-ID) มีรูปแบบเฉพาะ
  2. การกำหนด รหัสลับ (Passwords) มีรูปแบบที่ป้องกันความปลอดภัยได้
  3. การกำหนด Passwords ได้กำหนดให้แก่ผู้ใช้ที่ได้รับอนุมัติ
  4. การกำหนด Passwords เป็นที่รู้จักเฉพาะผู้มีสิทธิใช้เท่านั้น
  5. เวลาบันทึก Passwords รหัสลับนี้จะไม่ปรากฏให้ผู้อื่นเห็น
  6. Passwords จะถูกเปลี่ยนบ่อยๆ
  7. Passwords จะถูกเปลี่ยนโดยอัตโนมัติ และ Password ของพนักงานที่ลาออกได้ถูกลบทิ้งโดยอัตโนมัติเช่นกัน
  8. กำหนดความยาวของรหัสลับจะมีโปรแกรมบังคับให้ผู้ใช้ต้องกำหนดขึ้นอย่างน้อยที่ตัวอักษรจึงจะผ่านให้ใช้
  9. กำหนดให้จำนวนความผิดพลาดในการบันทึกรหัสลับได้กี่ครั้ง จากนั้นหากยังไม่ถูกต้องก็ให้หลุดจากระบบ
  10. กำหนดระยะเวลาการหมดอายุของรหัสลับ
  11. การจัดเก็บรหัสลับจะถูกแปลงไว้ไม่ให้อ่านออก
- จากแบบสอบถามข้างต้นให้ท่านตอบคำถามข้างล่างนี้
1. จากคำถามข้างต้น ท่านคิดว่าจะมีคำถามอื่นอีกหรือไม่
  2. ท่านจะประเมินผลและสรุปผลจากคำตอบข้างต้นอย่างไร
  3. ถ้าท่านจะนำแบบสอบถามทั้งหมดมาจัดทำโปรแกรมตรวจสอบเพื่อให้คอมพิวเตอร์ช่วยสรุปผลการประเมินของท่าน ท่านจะมีวิธีการกำหนดน้ำหนักคำตอบอย่างไร เพื่อช่วยสรุปผลการประเมินได้รวดเร็ว

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่เหลี่ยม

ผู้สอบบัญชีได้ทำการตรวจสอบบันทึกการประมวลข้อมูล (Run Log) ที่จัดทำโดยเครื่องคอมพิวเตอร์แบบเมนเฟรม ในบันทึกแสดงข้อมูลการประมวลรายการในระหว่างการทำงานกะกลางคืนของวันที่ 1 กรกฎาคม ดังนี้

วันที่	เวลา	รหัสพนักงาน ปฏิบัติการ	เลขที่งาน	ระยะเวลา (วินาที)	หน่วยความจำ (กิโลไบต์)
990701	02:05:11	780	2260	180	200
990701	02:16:24	090	3040	230	010
990701	02:23:07	810	0660	050	080
990701	02:37:22	090	0900	010	560
990701	02:45:46	810	0330	340	090
990701	02:58:40	780	3050	010	400
990701	03:10:10	810	2260	180	200
990701	03:15:27	120	1670	200	170
990701	03:22:54	810	0510	050	090
990701	03:35:40	780	3040	290	400

ข้อมูลอื่นที่รวบรวมโดยผู้สอบบัญชีมีดังนี้

- พนักงานปฏิบัติการที่มีรหัส 90,500,780,810 เป็นพนักงานที่ต้องปฏิบัติงานในกะดังกล่าว
- งานเลขที่ 0-999 เกี่ยวข้องกับการควบคุมการผลิต
งานเลขที่ 1000-1999 เกี่ยวข้องกับการประมวลข้อมูลเงินเดือน
งานเลขที่ 2000-2999 เกี่ยวข้องกับการประมวลข้อมูลเจ้าหน้าที่
งานเลขที่ 3000-3999 เกี่ยวข้องกับการประมวลข้อมูลลูกหนี้
งานตั้งแต่เลขที่ 4000 ขึ้นไป เกี่ยวข้องกับการประมวลข้อมูลอื่นที่ไม่มีการกำหนดเวลาไว้แน่นอน
- การประมวลข้อมูลเงินเดือนมีกำหนดว่าต้องประมวลทุกวันที่ 14 และวันสุดท้ายของแต่ละเดือน
- ตามเอกสารประกอบระบบที่มีอยู่ระบุว่า
โปรแกรมการควบคุมการผลิตแต่ละโปรแกรมมีขนาดเล็ก ต้องใช้หน่วยความจำในการประมวลผลไม่เกิน 100 กิโลไบต์ และใช้เวลาในการประมวลผลน้อยกว่า 100 วินาที
โปรแกรมสำหรับประมวลข้อมูลลูกหนี้และเจ้าหน้าที่มีขนาดใหญ่ต้องใช้หน่วยความจำมากกว่า 100 กิโลไบต์ และใช้เวลาในการประมวลผลประมาณ 2-6 นาที

ให้ท่านวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นแล้วระบุว่าข้อมูลข้างต้นใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายในของระบบประเภทใด และในเรื่องใด และระบุคำถามที่ผู้สอบบัญชีจะต้องสอบถามเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถสรุปผลการสอบทานได้

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสีฟ้า

- ก. ตามมาตรฐานการสอบบัญชีฉบับที่ 28 กำหนดว่าในการวางแผนตรวจสอบกิจการที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผลนั้น ผู้ตรวจสอบต้องรวบรวมข้อมูลและต้องมีความรู้ในเรื่องใดเพิ่มเติมจากการตรวจสอบกิจการที่ใช้ระบบมือบ้าง จงอธิบายเป็นข้อๆ พร้อมยกตัวอย่างให้เข้าใจ
- ข. การถอนเงินจากเครื่องเอทีเอ็มของกิจการธนาคารใช้การประมวลผลแบบใด และจงระบุชื่อวิธีการควบคุมโดยโปรแกรมที่ธนาคารต้องใช้ในแต่ละข้อย่อยข้างล่าวนี้ เพื่อให้แน่ใจว่า
  - (ก) ผู้ถอนเงินเป็นผู้มีสิทธิอย่างถูกต้อง
  - (ข) จำนวนเงินที่ถอนไม่เกินจำนวนเงินที่จะถอนได้

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บข.

การทดสอบความรู้ของผู้ซื้อขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ครั้งที่ 11 (2/2542)

วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี (ส่วนอัตรณ์) (19 ก.ย. 2542)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่ชมพู

ในการประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายในทางการเงิน (Financial Control) ผู้สอบบัญชีได้ สอบทานเอกสารรายการผู้ขาย (Supplier List) ตามนโยบายผู้ขาย (Suppliers) ทุกรายที่บริษัทซื้อสินค้าหรือ บริการด้วยจะต้องมีชื่อในเอกสารรายการผู้ขาย ในระหว่างที่ผู้สอบบัญชีทำการสอบทานการควบคุมภายในทาง ด้านการเงินด้วยมือ ผู้สอบบัญชีพบว่า พนักงานสามารถเพิ่มชื่อผู้ขายเข้าไปในเอกสารรายการผู้ขายได้ ผู้สอบ บัญชีจึงตัดสินใจวิเคราะห์ข้อมูลในเอกสารรายการผู้ขายและได้ขอสำเนาข้อมูล (Download Data) ที่เกี่ยวข้องกับ ผู้ขายและพนักงานจากระบบ เพิ่มข้อมูลผู้ขายที่ได้รับมีทั้งหมด 85,000 เรคคอร์ด แต่ละเรคคอร์ดประกอบด้วย ชื่อผู้ขาย รหัสผู้ขาย และที่อยู่ ส่วนเพิ่มข้อมูลพนักงานที่ได้รับมีทั้งหมด 1,800 เรคคอร์ด แต่ละเรคคอร์ด ประกอบด้วยชื่อพนักงาน รหัสพนักงาน และที่อยู่

1.1 อธิบายว่าผู้สอบบัญชีสามารถใช้โปรแกรมตรวจสอบสำเร็จรูป (Generalized Audit Software) ในการตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับมาในเรื่องใดบ้าง และในการตรวจสอบแต่ละเรื่องให้อธิบายโดยย่อว่าข้อผิดพลาดที่ อาจจะมีอะไรบ้าง

1.2 ระบุว่าโดยทั่วไปผู้สอบบัญชีสามารถใช้โปรแกรมตรวจสอบสำเร็จรูป (Generalized Audit Software) ช่วยในการตรวจสอบบัญชีเจ้าหนี้การค้าในเรื่องใดบ้างจำนวน 5 เรื่อง

(20 คะแนน)

ข้อ 2. (ข้อสอบ ก.บข. ครั้งที่ 11 ข้อ 2 ก.ย. 2542)

กิจการจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคราคาถูกลง (Discount Store) ที่ท่านตรวจสอบมีประเภทสินค้าที่ จำหน่ายกว่าร้อยประเภท แต่ละประเภทยังมีสีและขนาดที่แตกต่างกัน โดยมีผู้สั่งซื้อสินค้าแต่ละประเภทแยกออก จากกัน เพราะต้องติดต่อกับผู้ขายจำนวนมาก เดิมกิจการใช้ระบบมือในการบันทึกสินค้าคงเหลือ ซึ่งมักมีปัญหา เรื่องไม่ทราบจำนวนสินค้าคงเหลือที่กิจการมี ทำให้การสั่งซื้อสินค้ามักมากไปในสินค้าประเภทหนึ่ง และน้อยไป ในอีกประเภทหนึ่งอยู่เป็นประจำ ผู้บริหารตัดสินใจนำระบบออนไลน์มาบันทึกสินค้าคงเหลือ โดยให้บันทึกการ รับ-จ่ายสินค้าทันทีเมื่อเกิดรายการ และให้ปริ้นยอดเพื่อแสดงยอดคงเหลือทุกวันหลังเลิกงาน การสั่งซื้อให้ผู้มี อำนาจสั่งซื้อในสินค้าแต่ละประเภทที่กำหนดไว้เป็นผู้มีรหัสผ่านการสั่งซื้อสินค้า

จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น ผู้ตรวจสอบทราบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นคือ กิจการกำหนดให้ตรวจนับสินค้าคง เหลือทุกเดือน แต่ยอดคงเหลือในเครื่องมักไม่ตรงกับยอดสินค้าที่นับได้ โดยกิจการชี้แจงว่า

1) การให้รหัสสินค้าซึ่งต้องแยกเป็นหลายตัว เพราะนอกจากจะแยกตามประเภทแล้ว ยังต้องแยกตาม สีและขนาด ทำให้การบันทึกรหัสสลับกันตลอดเวลา ทำให้ยอดสินค้าที่นับได้มักไม่ตรงกับยอดสินค้าในเครื่อง

2) การบันทึกยอดสินค้าคงเหลือตั้งต้นไม่ถูกต้อง ทำให้ยอดสินค้าที่ยกมาไม่ถูกต้อง รวมทั้งการบันทึก สินค้ารับ-จ่ายในแต่ละวันอาจไม่ถูกต้องครบถ้วน เนื่องจากมีพนักงานบันทึกไม่พอ

3) เนื่องจากระบบงานดังกล่าว มีเมนูที่สามารถแก้ไขยอดสินค้าคงเหลือได้ เจ้าหน้าที่ที่มอบหมายให้ตรวจนับสินค้าในแต่ละครั้งจะปรับปรุงยอดสินค้าใหม่ตามจำนวนที่นับได้ ทั้งนี้เพื่อให้ยอดสินค้าคงเหลือประจำเดือนถูกต้องตรงกับที่ตรวจนับได้ แล้วสั่งให้เครื่องพิมพ์รายงานสินค้าคงเหลือประจำเดือนให้ผู้บริหารทราบ โดยต้องแจ้งยอดสุทธิในการปรับปรุงให้ฝ่ายบัญชีทราบ

คำถาม

- 1) วิธีการบันทึกและประมวลผลที่กิจการใช้อยู่เป็นวิธีการใด และวิธีการดังกล่าวมีข้อดีและข้อเสียอย่างไร
- 2) การแก้ไขปัญหาการบันทึกทรัพย์สินไม่ถูกต้องมีวิธีการควบคุมโดยอุปกรณ์หรือไม่ และกิจการควรมีข้อพิจารณาในการนำมาใช้อย่างไร
- 3) มีจุดอ่อนอย่างไรหรือไม่ในการควบคุมและแก้ไขยอดสินค้าคงเหลือที่กิจการใช้อยู่
- 4) ท่านจะแนะนำวิธีการควบคุมการบันทึกสินค้าในระบบงานนี้อย่างไร เพื่อให้มั่นใจว่าการบันทึกสินค้ารับจ่ายในแต่ละวันครบถ้วนถูกต้อง

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสีฟ้า

ในคำโฆษณาของโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ช่วยการตรวจสอบ ชื่อ ACL ในเรื่องสินค้าคงเหลือและการควบคุมสินค้า ว่าสามารถช่วยงานท่านดังหัวข้อข้างล่างนี้ ท่านเข้าใจอย่างไร หัวข้อสำนักงานของท่านกำลังพิจารณาจะซื้อ และมาขอคำแนะนำจากท่านว่าในความสามารถแต่ละเรื่องนั้น จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานอย่างไร

1. สามารถเลือกรายการสินค้าที่บันทึกในระบบการบันทึกสินค้าอย่างต่อเนื่อง (Perpetual Stock) มาทำการกระทบยอดได้
2. ในการตรวจสอบกระทบยอดกับจำนวนที่ตรวจนับได้จริงสามารถจะคำนวณจำนวนเงินได้
3. เปรียบเทียบจำนวนเงินที่ตรวจนับได้กับมูลค่าสินค้าที่บันทึกไว้ในบัญชีแยกประเภท
4. สามารถนำมาจัดทำการวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อทราบการใช้ การสั่งซื้อ เพื่อหาปริมาณการหมุนเวียนของสินค้า
5. รายงานเกี่ยวกับจำนวนที่คงเหลือของสินค้าที่มีมูลค่าสูง และสามารถจะเลือกเหตุการณ์ที่มีความสำคัญของสินค้าคงเหลือ
6. สามารถทดสอบการบันทึกซ้ำ ราคา ปริมาณ หรือคำอธิบายเกี่ยวกับสินค้า
7. ตรวจสอบความแม่นยำของระบบการทำงานของเจ้าหน้าที่
8. สามารถรวบรวมหรือแยกแยะการหมุนเวียนของสินค้าเป็นรายการในแต่ละคำสั่งซื้อ
9. ทหาผลต่างระหว่างราคาที่ตั้งซื้อกับราคามาตรฐาน
10. สามารถที่จะจัดเรียงลำดับหาสินค้าคงเหลือที่ล่าช้าด้วยการวิเคราะห์การหมุนเวียน
11. สามารถจะบอกเป็นแต่ละรายการสินค้าที่มีการจัดเก็บในแต่ละปีควรมีปริมาณเท่าใด
12. แยกแยะและวิเคราะห์สินค้าที่เกิดขึ้นแต่ละครั้งที่มีมูลค่าสูงตามมูลค่า ตามกลุ่มของสินค้า
13. สามารถกำหนดได้ว่าสินค้าคงเหลือแต่ละกลุ่มหรือชนิดมีที่มาเริ่มต้นและสิ้นสุดอย่างไร ในรอบระยะเวลาบัญชี
14. รายงานสินค้าที่มีผลตอบแทนสูงสุด ไปหาต่ำสุดหรือต่ำสุดไปหาสูงสุด
15. สามารถรวมสินค้า ตามกลุ่ม ตามสถานที่จัดเก็บ หรือชนิดให้โดยอัตโนมัติ
16. สามารถวิเคราะห์ผลต่างระหว่างต้นทุนมาตรฐานและต้นทุนจริง

17. สามารถที่จะบอกให้ทราบว่าสินค้าแต่ละชนิดมีต้นทุนสูงกว่าราคาขาย
18. สามารถดึงข้อมูลที่มีราคาหรือจำนวนเป็นศูนย์
19. สามารถจะจับคู่การรับสินค้ากับแต่ละบัญชีผู้ขาย และรายงานผลต่าง
20. สามารถทราบจำนวนที่จะต้องสั่งซื้อใหม่ คลังสินค้าที่ต้องการ และผู้ขาย

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.

การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ครั้งที่ 12 (3/2542)

วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี (ส่วนอำนวยการ) (19 ธ.ค. 2542)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสีฟ้า

ในการตรวจสอบงบการเงินของบริษัทแห่งหนึ่ง ผู้สอบบัญชีมีข้อสังเกตจากการสอบทานการควบคุมภายในของกิจการต่อไปนี้

1.1 ภายหลังจากที่พนักงานปฏิบัติการคนใหม่ทำงานได้ 1 เดือน กิจการพบว่าพนักงานดังกล่าวมีประสพการณ์ในการทำงานและทักษะไม่ตรงกับงานที่ทำ

1.2 ลูกค้ำร้องเรียนเกี่ยวกับยอดในใบแจ้งหนี้ที่สูงเกินความเป็นจริงและจากการสอบสวนพบว่า เป็นข้อผิดพลาดที่ตั้งใจเนื่องจากพนักงานขายจะได้รับค่าคอมมิชชั่นตามยอดในใบแจ้งหนี้ จึงได้ทำการแก้ไขข้อมูลในระบบ

1.3 เจ้าหน้าที่ร้องเรียนว่ากิจการไม่ได้จ่ายชำระหนี้ตามเวลาที่กำหนดและจากข้อมูลในระบบพบว่า กิจการได้จ่ายชำระหนี้ตามกำหนดทุกประการ แต่เช็คที่ส่งจ่ายซึ่งพิมพ์ออกจากระบบงานคอมพิวเตอร์โดยดึงข้อมูลจากแฟ้มข้อมูลหลักเจ้าหน้าที่ระบุชื่อผู้รับเป็นชื่อของกิจการที่ญาติของพนักงานจ่ายเงินเป็นเจ้าของ

1.4 ผู้ตรวจสอบภายในพบว่ามียารายการสั่งซื้อที่ผิดปกติ และพนักงานที่รับผิดชอบในการจัดทำรายการสั่งซื้อด้วยระบบคอมพิวเตอร์ยืนยันว่าตนไม่ได้เป็นผู้ทำรายการดังกล่าว แม้ว่าทะเบียนรายการ (Transaction log) จะระบุว่า User ID ที่พนักงานผู้นี้ถืออยู่เป็นผู้ทำรายการ

1.5 ข้อมูลบางส่วนที่จัดเก็บในเครื่องได้ถูกลบไปโดยไม่เจตนา กิจการจึงจำเป็นต้องนำข้อมูลเข้าระบบใหม่ จากเอกสารต้นตอที่มีซึ่งมีผลทำให้กิจการต้องหยุดดำเนินงานไป 3 วันทำการ

ให้ระบุจุดอ่อนของสภาพแวดล้อมในการควบคุมภายในของกิจการสำหรับปัญหาที่ระบุข้างต้นแต่ละข้อ ตลอดถึงอธิบายวิธีการควบคุมภายในเพื่อป้องกันแต่ละปัญหา

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่สั้ม

ในการตรวจสอบระบบงานเงินเดือนของกิจการแห่งหนึ่งที่ใช้ระบบเครือข่าย ซึ่งการกำหนดรหัสผ่าน (password) การเข้าสู่ระบบ เพื่อการบันทึกข้อมูลและการปรับยอดเพิ่มเงินเดือน ฝ่ายคอมพิวเตอร์เป็นผู้กำหนดตามรายชื่อที่ผู้จัดการส่งมาให้ ดังนี้

ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	หน้าที่รับผิดชอบ
1.นายสมศักดิ์	ผู้จัดการ	อนุมัติการจ่ายเงินเดือนและตรวจการใช้ และเปลี่ยนรหัสผ่านตามกำหนด
2.นายสมาน	พนักงานเงินเดือน	บันทึกตรวจสอบและแก้ไขเพิ่มข้อมูลเงินเดือน
3.นายสมุห์	สมุห์บัญชี	ตรวจสอบและแก้ไขข้อมูลครั้งสุดท้ายก่อนการปรับยอดข้อมูลในเพิ่มเงินเดือน

จากการสอบทานการเปลี่ยนรหัสผ่าน พบว่าเพื่อความสะดวกและเพื่อป้องกันการหลงลืมรหัสผ่านหากเปลี่ยนบ่อยครั้ง ฝ่ายคอมพิวเตอร์จะเปลี่ยนให้ทุก ๆ ต้นปี

หากท่านได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบระบบงานดังกล่าว ให้ท่าน

(1) จัดทำแบบสอบถามการควบคุมภายใน (ICQ) ให้ครอบคลุมวิธีการควบคุมที่สำคัญเฉพาะในการนำเข้า และการประมวลผลระบบงานเงินเดือน (Input and Process Controls)

(2) การควบคุมรหัสผ่านสำหรับระบบงานเงินเดือนข้างต้นมีจุดอ่อนอย่างไร ให้ระบุจุดอ่อนที่สำคัญที่สุดมา 2 ประการ และจากจุดอ่อนทั้ง 2 ประการที่ท่านตอบ จงอธิบายว่าอาจจะเกิดความเสียหาย และโอกาสความผิดพลาดที่สำคัญอย่างไรได้บ้าง

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่เหลี่ยม

ศูนย์หนังสือของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งสร้างเป็นอาคารสูง 2 ชั้น อยู่ในบริเวณมหาวิทยาลัย ชั้นล่างจำหน่ายตำราเรียนและหนังสืออื่น ๆ ส่วนชั้นบนจะเป็นเครื่องเขียนและวารสารต่าง ๆ

สมชาย ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการควบคุมดูแลการดำเนินงานทั้งหมดของศูนย์หนังสือ โดยมี สมเจตน์ ดูแลรับผิดชอบสินค้าชั้นบน และทวีป ดูแลรับผิดชอบสินค้าชั้นล่าง บุคลากรที่เหลือประกอบด้วย สมุห์บัญชี 1 คน พนักงานบัญชี 3 คน พนักงานจัดซื้อสินค้า 4 คน พนักงานดูแลสินค้าคงเหลือ 2 คน เจ้าหน้าที่การเงิน 1 คน เจ้าหน้าที่คุมคลังเก็บสินค้า 1 คน เจ้าหน้าที่รับเงิน 4 คน ในกรณีที่มีลูกค้ามาก เช่น ในช่วงต้นเทอมก็จะมีจ้างลูกจ้างชั่วคราวเพิ่มเติม

อาคารที่ทำการของศูนย์หนังสือนี้ได้มาโดยการเช่าระยะยาว โดยมีอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้แก่ เครื่องรับเงินสด 4 เครื่อง เฟอร์นิเจอร์ เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องคิดเลข รถกระบะ 2 คัน

สินค้าที่ซื้อมาขายนี้ได้มาจากผู้ขายมากกว่า 200 ราย อุปกรณ์เครื่องเขียนต่าง ๆ มีตั้งแต่ กระดาษสำหรับจัดทำบัญชีไปจนถึง น้้ายาลบคำผิด ซึ่งซื้อจากผู้ขายหลายรายเช่นเดียวกัน สำหรับตำราก็มีทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ตำราภาษาไทยส่วนใหญ่จะรับโดยตรงจากอาจารย์ผู้เขียน หรือสำนักพิมพ์ของมหาวิทยาลัย ส่วนภาษาต่างประเทศนั้นก็สั่งจากสำนักพิมพ์โดยตรง

สินค้าทั้งหมดขายเป็นเงินสด กิจการอาจมีความจำเป็นต้องขอกู้เงินระยะสั้นกับธนาคารในช่วงต้นเทอม ศูนย์หนังสือต้องการที่จะนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการประมวลผลข้อมูลของกิจการ ดังนั้น ผู้จัดการคือ สมชาย ต้องการทบทวนโครงสร้างการควบคุมภายในของกิจการ ซึ่งเมื่อได้รับรายงานแล้ว มีความเห็นว่าควร จะเน้นการควบคุมภายในทางด้านบัญชี และมาตรการรักษาความปลอดภัยที่จำเป็นต่อการป้องกันอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ทรัพย์สิน ตลอดจนข้อมูลของศูนย์หนังสือ

- ให้ทำ
1. ระบุมาตรการรักษาความปลอดภัย สำหรับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ทรัพย์สิน และข้อมูลของศูนย์หนังสือ
  2. อธิบายถึงวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการประมวลผลว่า กิจการควรมีแนวปฏิบัติอย่างไร

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.

การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ครั้งที่ 13 (1/2543)

วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี (ส่วนอัตรณ์) (18 มิ.ย. 2543)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่เหลี่ยม

งานต่อไปนี้เป็นงานที่ผู้สอบบัญชีทำในการรวบรวมหลักฐานเพื่อใช้ประกอบการให้ความต้องการเงินให้ท่านระบุว่าในงานแต่ละอย่างนั้น ท่านสามารถนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการตรวจสอบทั่วไป (Generalized Audit Software) มาช่วยในการตรวจสอบได้หรือไม่ อย่างไร

- ก. การเลือกลูกหนี้การค้า เพื่อส่งคำยืนยันยอด
- ข. การเปรียบเทียบจำนวนเงินรวมของบัญชีย่อยกับจำนวนเงินตามบัญชีคุมยอด
- ค. การตรวจสอบคำยืนยันยอดลูกหนี้ที่ได้รับการตอบกลับจากลูกหนี้
- ง. การตรวจสอบเกี่ยวกับจำนวนเงินที่คาดว่าจะเก็บเงินได้จากลูกหนี้การค้า
- จ. การเลือกรายการที่สำคัญจากรายงานการประชุมคณะกรรมการบริษัท
- ฉ. การเปรียบเทียบหุ้นทุนที่ออกกับจำนวนที่บริษัทได้รับอนุมัติตามกฎหมาย
- ช. ตรวจสอบความเพียงพอของจำนวนเงินที่เอาประกันภัยสำหรับสินทรัพย์ถาวร
- ซ. ทดสอบรายละเอียดงบแยกอายุลูกหนี้กับเอกสารเบื้องต้น

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่เหลี่ยม

ท่านเป็นผู้สอบบัญชีของธนาคารขนาดใหญ่แห่งหนึ่งซึ่งมีระบบการประมวลผลข้อมูลเชื่อมตรงแบบทันที (Online-realtime update database system) การควบคุมหนึ่งที่ใช้คือ การให้ระบบจัดพิมพ์รายงานแสดงรายละเอียดการใช้โปรแกรมมอรรถประโยชน์ที่สำคัญ (Sensitive Utility Programs) เป็นประจำทุกวันและตรวจสอบรายนี้เพื่อค้นหาการใช้โปรแกรมมอรรถประโยชน์ที่สำคัญโดยไม่ได้รับอนุมัติ ซึ่งข้อมูลในรายงานดังกล่าวได้มาจากบันทึกของระบบปฏิบัติการ (Operating System Log)

ในระหว่างการสอบทานรายงานดังกล่าว ท่านสังเกตว่าพนักงานควบคุมข้อมูล (Database Administrator) ได้ใช้โปรแกรมมอรรถประโยชน์ในการดูแลรักษาตัวชี้ (Pointer Management Utility) ของฐานข้อมูลโดยโปรแกรมมอรรถประโยชน์นี้สามารถเพิ่ม ลบ หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขตัวชี้ซึ่งเป็นตัวกำหนดความสัมพันธ์ทางตรรกะ (Logical Relationship) ระหว่างเรคคอร์ดในฐานข้อมูล

ท่านเกรงว่าจะมีการใช้โปรแกรมมอรรถประโยชน์ในการดูแลรักษาตัวชี้โดยไม่ได้รับอนุมัติและได้กล่าวถึงเรื่องนี้กับผู้จัดการฝ่ายคอมพิวเตอร์ของธนาคาร ผู้จัดการฝ่ายคอมพิวเตอร์ได้อธิบายว่าในบางครั้งตัวชี้ในฐานข้อมูลเกิดเสียหายขึ้น (Corrupted) และพนักงานควบคุมข้อมูลเป็นผู้เดียวในธนาคารที่มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับฐานข้อมูลเพียงพอที่จะแก้ไขตัวชี้ที่เสียหายได้ เมื่อท่านถามว่าตัวชี้ในฐานข้อมูลเกิดเสียหายขึ้นบ่อยเพียงใด ผู้จัดการฝ่ายคอมพิวเตอร์ให้ข้อมูลว่าพนักงานควบคุมข้อมูลแจ้งการเกิดขึ้นของการเสียหายของตัวชี้ประมาณอาทิตย์ละครั้ง เมื่อท่านสอบถามถึงสาเหตุของการเสียหายของตัวชี้ ผู้จัดการฝ่ายคอมพิวเตอร์ไม่สามารถให้คำตอบได้และให้ท่านสอบถามข้อมูลรายละเอียดจากพนักงานดูแลข้อมูล

- ก. ให้ท่านวิเคราะห์ และระบุจุดอ่อนที่น่าจะเป็นไปได้ของการควบคุมภายในของสถานการณ์ข้างต้น
- ข. ให้ท่านระบุ และอธิบายวิธีการในการตรวจสอบที่ท่านจะดำเนินการต่อไป
- ค. จากคำตอบของท่านในข้อ ก ให้ท่านให้ข้อเสนอแนะแก่ธนาคารเพื่อให้เกิดการควบคุมที่ดี

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสีขาว

ให้ระบุถึงการควบคุมทั่วไปหรือมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ควรมีในการป้องกัน แก๊ซ หรือทำให้เกิดผลเสียหายอันอาจเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ดังต่อไปนี้ลดลง

1. เกิดเพลิงไหม้บริเวณที่ทำการสำนักงาน หลังจากนั้นได้ลุกลามไปถึงศูนย์คอมพิวเตอร์ของบริษัทจนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ได้รับความเสียหาย

2. อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ทำงานผิดพลาดในระหว่างการประชุมผล จนทำให้ข้อมูลของลูกค้าหายไปเป็นจำนวนมาก ทำให้ต้องหาข้อมูลดังกล่าวขึ้นใหม่ โดยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้วยการคำนวณจากเอกสารรายการที่เกิดขึ้น และยอดคงเหลือยกมาเมื่อเดือนก่อน

3. เกิดวาทภัยในจังหวัด ระบบคอมพิวเตอร์ทำงานไม่ได้เป็นเวลาหลายวัน ทำให้การทำงานต่างๆ ของบริษัทเป็นอัมพาต การจ่ายเช็คให้พนักงานล่าช้าออกไป

4. พนักงานจ่ายเงินเดือนของกิจการแอบเข้าไปเพิ่มยอดเงินเดือนของตนเองในแฟ้มเงินเดือน

5. ข้อมูลเกี่ยวกับพนักงานถูกส่งผิดไปให้ผู้จัดการฝ่ายการผลิต

6. สมุห์บัญชีพบว่า การจัดทำงบการเงินรวมมีข้อผิดพลาดหลายประการ ซึ่งเกิดจาก “bug” ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ทำงานด้านการประมวลผล แต่ปรากฏว่าโปรแกรมเมอร์ผู้พัฒนาโปรแกรมดังกล่าวนั้นได้ลาออกจากบริษัทไปแล้ว และเจ้าหน้าที่คนอื่นก็ไม่มี ความเข้าใจในโปรแกรมดังกล่าว

7. โปรแกรมเมอร์ของกิจการเล็กๆ แห่งหนึ่งเข้าไปช่วยพนักงานคอมพิวเตอร์ทำงานในช่วงที่มีงานมาก ในระหว่างช่วยงานดังกล่าวโปรแกรมเมอร์ฉวยโอกาสแก้ไขโปรแกรมในส่วนของการควบคุมการจ่ายเงินแก่ใบสำคัญที่ยังมิได้รับอนุมัติออกไป

8. กิจการแห่งหนึ่งใช้วิธีประมวลผลข้อมูลแบบ Batch มีความยุ่งยากในการตรวจสอบข้อผิดพลาดของรายการที่เกิดขึ้น เพื่อแก้ไขและส่งเข้าประมวลผลใหม่ และใช้การตรวจสอบยอดรวม (Batch totals) ภายหลังจากมีการประมวลผลแล้ว

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 14 (2/2543)
วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี (ส่วนอัตรณ์) (17 ก.ย. 2543)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสีขาว

- ก. จงอธิบายความหมายของโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการตรวจสอบทั่วไป (Generalized Audit Software) และระบุความสามารถในการทำงาน (ฟังก์ชันต่าง ๆ) ว่ามีอะไรบ้าง มา 5 ข้อ และระบุข้อจำกัดในการใช้งานมา 1 ข้อ

(10 คะแนน)

- ข. ในฐานะข้อมูลเกี่ยวกับ fixed asset ของบริษัทลูกจ้างสอบบัญชีมี data item ดังต่อไปนี้

- fixed asset number
- fixed asset description
- fixed asset classification
- location
- purchase price
- purchase date
- vendor information
- depreciation method
- accumulated depreciation
- salvage value
- depreciation amount
- insured value
- insurance vendor

จงระบุวัตถุประสงค์ของการสอบบัญชีในการตรวจสอบ fixed asset ที่ท่านสามารถทำได้โดยใช้ Generalized audit software (GAS) ช่วยในการตรวจสอบ พร้อมทั้งอธิบายว่าท่านสามารถใช้ GAS ตรวจสอบในแต่ละวัตถุประสงค์อย่างไร

(10 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่ชมพู

ท่านเพิ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้สอบบัญชีของกิจการแห่งหนึ่งซึ่งดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตสินค้าเพื่อขายปลีกแก่ผู้บริโภคทั่วไป ในระหว่างการตรวจสอบระหว่างกาล (Interim Audit) ผู้ช่วยของท่านได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของระบบประมวลผลข้อมูลและระบบการควบคุมภายในของกิจการดังนี้

1. กิจการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการดำเนินงานและประมวลผลข้อมูลสำหรับกิจกรรมหลักทุกกิจกรรมของกิจการ เช่น การผลิต การขาย การจัดทำบัญชี เป็นต้น โดยระบบคอมพิวเตอร์ที่ใช้มีลักษณะเป็น Client Server Architecture โดยระบบจะประกอบด้วย สถานีงาน (Workstations) เซิร์ฟเวอร์ระบบงาน (Application Servers) และ เซิร์ฟเวอร์ฐานข้อมูล (Database Servers) อย่างละมากกว่า 1 เครื่อง
2. ระบบคอมพิวเตอร์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการบริหารวัตถุดิบอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของแผนกวิศวกรโรงงาน ซึ่งระบบงานส่วนนี้อยู่ที่โรงงานซึ่งตั้งอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนระบบงานอื่นอยู่ที่อาคารสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพฯ และอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของแผนกคอมพิวเตอร์
3. กิจการมีพนักงานบัญชีโรงงานจำนวนหนึ่งซึ่งสามารถเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งอยู่ที่อาคารสำนักงานใหญ่ได้

ผู้ช่วยของท่านได้รวบรวมรายละเอียดเพิ่มเติมโดยการสอบถามและขอเอกสารที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- ผังองค์กรและคำบรรยายลักษณะงานสำหรับพนักงานของแผนกคอมพิวเตอร์
- รายละเอียดฮาร์ดแวร์ที่ติดตั้งซอฟต์แวร์ระบบงานที่ใช้สนับสนุนกิจกรรมหลักของกิจการที่อยู่ภายใต้การดูแลของแผนกคอมพิวเตอร์และระบบปฏิบัติการของฮาร์ดแวร์ดังกล่าว
- รายละเอียดขั้นตอนและแบบฟอร์มที่ใช้ในการเปลี่ยนแปลงและแก้ไขโปรแกรมระบบงานที่อยู่ภายใต้การดูแลของแผนกคอมพิวเตอร์
- รายละเอียดขั้นตอนและแบบฟอร์มที่ใช้ในการขอรหัสผู้ใช้ (User ID) และกำหนดสิทธิในการเข้าถึง (Access Rights) สำหรับระบบงานที่อยู่ภายใต้การดูแลของแผนกคอมพิวเตอร์
- รายละเอียดขั้นตอนและแบบฟอร์มที่ใช้ในการสำรองข้อมูลและกู้ระบบที่อยู่ภายใต้การดูแลของแผนกคอมพิวเตอร์
- รายละเอียดเกี่ยวกับห้องคอมพิวเตอร์และนโยบายในการเข้าถึงห้องคอมพิวเตอร์ที่อาคารสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพฯ และมาตรการในการรักษาความปลอดภัย
- รายงานรหัสผู้ใช้ที่สามารถเข้าถึงเซิร์ฟเวอร์ระบบงานที่อยู่ภายใต้การดูแลของแผนกคอมพิวเตอร์ที่จัดทำโดยระบบปฏิบัติการ (User List)
- รายงานแสดงรหัสผู้ใช้ที่สามารถเข้าถึงโปรแกรมและไดเรกทอรีที่สำคัญที่อยู่บนเซิร์ฟเวอร์ระบบงานที่อยู่ภายใต้การดูแลของแผนกคอมพิวเตอร์ (Access Control List)

จากข้อมูลข้างต้นให้ท่านระบุและอธิบายข้อมูลที่ต้องจัดเก็บเพิ่มเติมเพื่อให้ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและการควบคุมทั่วไปของระบบคอมพิวเตอร์ของกิจการที่เพียงพอต่อการวางแผนการตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่ฟ้า

บริษัทแห่งหนึ่งได้พัฒนาระบบจัดซื้อ (Purchase Order) ระบบการรับสินค้า (Good Received) และระบบเจ้าหนี้ (Accounts Payable) ขึ้นมาใช้เอง ท่านในฐานะผู้ควบคุมงานด้านสอบบัญชีได้ฟังสรุปขั้นตอนการสั่งซื้อสินค้าและการจ่ายชำระหนี้ของบริษัทจากผู้ช่วยของท่าน ดังต่อไปนี้

- ในการสั่งซื้อสินค้าต้องมีการจัดทำใบสั่งซื้อ โดยบันทึกเข้าไปในระบบจัดซื้อทุกครั้ง จากนั้นให้ผู้มีอำนาจอนุมัติใส่งดการอนุมัติใบสั่งซื้อดังกล่าวตามวงเงินอนุมัติที่บริษัทกำหนดอย่างไรก็ตามจากการสอบถามพบว่า พนักงานสั่งซื้อสามารถเข้าฟังกชั้นงานที่อนุมัติใบสั่งซื้อได้และทราบรหัสการอนุมัติของผู้มีอำนาจแต่ละท่านด้วย
- พนักงานรับสินค้าจะรับสินค้าโดยระบบการรับสินค้าสามารถรับจำนวนสินค้าที่มากกว่าจำนวนสินค้าที่ระบุในใบสั่งซื้อได้ โดยไม่ต้องสอบถามผู้ที่สั่งซื้อ หากสินค้าที่สั่งซื้อเป็นสินค้าที่ใช้ ในบริษัทอยู่แล้ว
- การจัดทำใบสั่งซื้อ หากไม่มีชื่อผู้ขายสินค้า (supplier) กำหนดไว้ในแฟ้มข้อมูล เจ้าหน้าที่สั่งซื้อสามารถเพิ่มชื่อดังกล่าวเข้าไปได้เองโดยไม่ต้องได้รับการอนุมัติจากหัวหน้าฝ่ายจัดซื้อ
- พนักงานฝ่ายจัดซื้อไม่สามารถทราบได้ว่ามีใบสั่งซื้อใดบ้างที่ยังไม่ได้รับสินค้า นอกจากนี้พนักงานบัญชีเจ้าหนี้ก็ไม่สามารถดูข้อมูลได้ว่ามีการรับสินค้าใดบ้างที่ยังไม่ได้ตั้งหนี้ โดยจะรอใบส่งสินค้า/ใบกำกับภาษีที่ส่งมาจากผู้ขายสินค้าก่อน แล้วค่อยไปหารายการรับสินค้า ซึ่งในการรับสินค้านั้นพนักงานรับสินค้าไม่ได้บันทึกเลขที่ใบส่งสินค้า/ใบกำกับภาษีเข้าสู่ระบบตรงช่องข้อมูลที่ระบบให้บันทึก

ท่านคิดว่าจุดอ่อนของการควบคุมภายในของระบบดังกล่าวข้างต้นมีอะไรบ้าง และควรมีข้อเสนอแนะอย่างไร

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บข.

การทดสอบความรู้ของผู้ซื้อขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ครั้งที่ 15 (3/2543)

วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี (ส่วนอัตรณ์) (19 ธ.ค. 2543)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสีฟ้า

บริษัท อะไหล่ยนต์ จำกัด เป็นผู้ผลิตส่วนประกอบรถยนต์ และจำหน่ายแก่บริษัทผลิตรถยนต์ และบริษัทขายส่วนประกอบรถยนต์ทั่วไป บริษัทมีโรงงานหลายแห่งตั้งอยู่ในเมืองต่างๆ ข้อมูลในการผลิต และข้อมูลทางการบัญชีทั้งหมดจะถูกเก็บไว้บนเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ที่สำนักงานใหญ่ การเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์จะให้เทอร์มินัลที่ตั้งอยู่ที่สำนักงานใหญ่และโรงงาน ข้อมูลจากโรงงานจะถูกส่งมายังคอมพิวเตอร์ที่สำนักงานใหญ่โดยผ่านทางสายโทรศัพท์สาธารณะ และในทำนองเดียวกันโรงงานสามารถดึงข้อมูลจากเครื่องคอมพิวเตอร์ของสำนักงานใหญ่โดยผ่านทางสายโทรศัพท์

สมมติว่าท่านได้รับมอบหมายให้หาวิธีการควบคุมซึ่งจะใช้ในการบันทึกข้อมูลและดึงข้อมูลจากเครื่องคอมพิวเตอร์โดยพนักงานที่สำนักงานใหญ่ และที่โรงงาน

สิ่งที่ต้องการ

1. ให้ท่านระบุวิธีการควบคุมซึ่งจะใช้ในการเข้าถึงคอมพิวเตอร์หลักจากเทอร์มินัลที่สำนักงานใหญ่
2. เปรียบเทียบการควบคุมซึ่งควรมีในระบบจัดซื้อ และระบบเงินเดือนค่าจ้างเพื่อที่จะ
  - ก. ดึงข้อมูลเพื่อตรวจสอบโดยไม่มี การแก้ไข
  - ข. บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับใบแจ้งหนี้ของผู้ขาย และใบลดหนี้เพื่อปรับปรุงบัญชีซื้อ หรือจำนวนชั่วโมงทำงานเพื่อคำนวณค่าจ้างของพนักงานรวมทั้งรายการหักต่างๆ
  - ค. เปลี่ยนแปลงข้อมูลในแฟ้มข้อมูลซึ่งเก็บข้อมูลที่มีการเปลี่ยนแปลงนานๆ ครั้ง เช่น ชื่อ ที่อยู่ของผู้จำหน่าย ซึ่งพนักงานและอัตราค่าจ้าง
3. ระบุการควบคุมเพิ่มเติมซึ่งควรมีเพื่อป้องกันการเข้าถึงคอมพิวเตอร์โดยผ่านทางสายโทรศัพท์สาธารณะจากผู้ไม่มีสิทธิ์

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสีขาว

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้สอบบัญชี ท่านคิดว่าในแต่ละสถานการณ์ดังต่อไปนี้มีความเสี่ยงอย่างไร และในระบบงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรมีการควบคุมอย่างไร

- ก. พนักงานขายสามารถจัดทำใบสั่งจ่าย (Sale Order) โดยแก้ไขราคาสินค้าที่จะขายจากราคาที่ระบบได้แสดงขึ้นมาโดยอัตโนมัติ โดยดึงข้อมูลราคาของสินค้าดังกล่าวจากแฟ้มข้อมูลราคาที่กำหนดโดยฝ่ายการตลาด

พนักงานบัญชีเจ้าหน้าที่บันทึกใบกำกับภาษีเลขที่เดียวกันของเจ้าหน้าที่คนเดียวกันซ้ำเข้าสู่ระบบเจ้าหนี้ (Accounts Payable) ได้ โดยระบบเจ้าหนี้ไม่ได้ตรวจสอบ และแสดงข้อความเตือนผู้ใช้

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสีเขียว

บริษัท คำส่ง จำกัด จำหน่ายเครื่องใช้ภายในบ้าน โดยผ่านตัวแทนในแต่ละจังหวัด บริษัทสั่งซื้อสินค้าจากผู้ผลิตหลายราย การดำเนินงานหลักของบริษัทฯ คือ การจัดซื้อ การรับรอง การเก็บสินค้า และการส่งสินค้า การดำเนินงานของบริษัทฯ มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น โดยมีการควบคุมการดำเนินงานต่างๆ ที่สำนักงานใหญ่ของบริษัทฯ

เนื่องจากการขาย และกิจกรรมเกี่ยวกับสินค้าได้มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น ฝ่ายบริหารจึงใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลข้อมูล บริษัทฯ ได้ติดตั้งระบบคอมพิวเตอร์เมื่อ 10 ปีที่แล้ว แม้ว่าระบบดังกล่าวจะช่วยในการดำเนินงานอย่างมาก อย่างไรก็ตาม ระบบดังกล่าวก็เริ่มที่จะล้าสมัย ดังนั้นเมื่อปีที่แล้ว บริษัทฯ ได้ติดตั้งระบบคอมพิวเตอร์รุ่นล่าสุด พร้อมกับเครื่องพิมพ์ความเร็วสูง และเทอร์มินัลจำนวนมาก ระบบใหม่ดังกล่าวใช้สำหรับระบบข้อมูลที่ได้ออกแบบใหม่ในการดำเนินงานสามด้านคือ ระบบการขาย และการรับเงินสด ระบบการควบคุมสินค้า และระบบบัญชีแยกประเภท รายการค้าที่เกี่ยวข้องกับระบบทั้งสามดังกล่าวจะถูกประมวลผลในระบบแบช อย่างไรก็ตาม ผู้มีอำนาจสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เก็บไว้ในแฟ้มข้อมูลได้โดยผ่านทางเทอร์มินัล

ท่านได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบระบบคอมพิวเตอร์ในการควบคุมสินค้า และเป็นการตรวจสอบครั้งแรกสำหรับระบบใหม่นี้

ให้แสดงว่าท่านจะนำโปรแกรมสำเร็จรูปมาช่วยในการตรวจสอบเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบดังต่อไปนี้ ได้อย่างไร

- ก. เพื่อพิสูจน์ว่าปริมาณที่แสดงในบันทึกสินค้าคงเหลือ ตรงกับปริมาณที่ได้จากการตรวจนับ
- ข. เพื่อพิสูจน์ว่าราคา และการคำนวณจำนวนเงินของรายการสินค้าคงเหลือ แสดงไว้อย่างเหมาะสม และพิสูจน์ว่ายอดคงเหลือสินค้าคงเหลือในบัญชีแยกประเภทแสดงไว้อย่างถูกต้อง
- ค. เพื่อพิสูจน์ว่ามูลค่าของสินค้าคงเหลือในมือได้ แสดงในมูลค่าที่จะขายได้โดยปรับมูลค่าเนื่องจากล้าสมัย

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ซื้อขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 16 (1/2544)

วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี (ส่วนอัตรณ์) (2 มิ.ย. 2544)

ข้อ 1 ให้ทำในสมุดคำตอบสี่ชมพู

บริษัท ยามว่าง จำกัด เป็นโรงงานขนาดกลางซึ่งผลิตผลิตภัณฑ์ประเภทของใช้สำหรับกิจกรรมยามว่าง (อุปกรณ์สำหรับการออกค่าย อุปกรณ์ดำน้ำ ลูกศรและธนู เป็นต้น) ในปีที่ผ่านมาได้ติดตั้งระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลของสินค้าสำเร็จรูป และอะไหล่ ได้เริ่มประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ เพิ่มข้อมูลหลักของสินค้าคงเหลือได้ถูกเก็บรักษาอยู่ในแผ่นดิสก์ รายการในเพิ่มข้อมูลประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้

- เลขที่ชิ้นส่วน (Par number)
- คำอธิบาย (Description)
- ขนาด (Size)
- รหัสหน่วยวัด (Unit of measure Code)
- สินค้าคงเหลือ (Quantity on hand)
- ราคาต่อชิ้น (Cost of unit)
- ยอดรวมมูลค่าสินค้าคงเหลือในมือในราคาต้นทุน (Total value of inventory on hand at cost)
- วันที่ขายหรือการใช้ครั้งสุดท้าย (Date of last sale or usage)
- จำนวนที่ใช้หรือขายไปแล้วในปี (Quantity used of sold this year)
- จำนวนสั่งซื้อที่ประหยัด (Economic order quantity)
- รหัสของผู้ขายหลัก (Code number of major vendor)
- รหัสของผู้ขายรอง (Code number of secondary vendor)

ในการเตรียมการตรวจนับสินค้า ณ วันสิ้นปี ลูกคามีบัตรตรวจสินค้าที่พิมพ์ไว้ล่วงหน้าเหมือนกันทั้ง 2 ชุด ชุดหนึ่งสำหรับการนับของลูกค้ำ อีกชุดหนึ่งสำหรับผู้สอบบัญชีใช้ในการทดสอบข้อมูลด้านล่างนี้ได้ บันทึกลงบนบัตร

- เลขที่ชิ้นส่วน
- คำอธิบาย
- ขนาด
- รหัสหน่วยวัด

ในการตรวจนับสินค้าคงเหลือสิ้นปี พนักงานของบริษัทฯ จะเขียนปริมาณสินค้าคงเหลือที่นับได้จริงลงในบัตรตรวจนับ เมื่อการตรวจนับเสร็จเรียบร้อยข้อมูลการตรวจนับจะถูกบันทึกไว้ในเพิ่มข้อมูลการตรวจนับ ระบบคอมพิวเตอร์จะทำการปรับข้อมูลหลักสินค้าคงเหลือให้ตรงกับจำนวนที่ตรวจนับในเพิ่มข้อมูลการตรวจนับ หลักจากนั้นจะพิมพ์รายงานแสดงรายการสินค้าคงเหลือที่ไม่ได้ถูกตรวจนับ และรายการที่มีการปรับปรุงปริมาณเป็นมูลค่ามากกว่า 125,000 บาท รายการเหล่านี้จะถูกตรวจสอบพนักงานของบริษัทฯ เพื่อจะทำรายการปรับปรุงที่จำเป็นเมื่อได้ทำการปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ยอดสุดท้ายของสินค้าคงเหลือจะถูกคำนวณและผ่านไปยังบัญชีแยกประเภท

- ก. ในฐานะผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ จงอธิบายว่า ท่านสามารถนำโปรแกรมตรวจสอบสำเร็จรูปมาช่วยในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับ โครงสร้างระบบการควบคุมภายในเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือของบริษัทได้อย่างไร
- ข. ให้ท่านแสดงตัวอย่างของงานตรวจสอบอื่นเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือที่ผู้สอบบัญชีสามารถทำได้โดยใช้โปรแกรมตรวจสอบสำเร็จรูป

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสีเขียว

บริษัท แม่น้ำไฮเทคและรีเสอร์ช จำกัด นำระบบการจองห้องพักโดยผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งทำงานในลักษณะ On-line มาใช้ในการทำงาน พนักงานที่รับจองบันทึกการจองห้องพักแต่ละครั้งโดยผ่านเครื่องเทอร์มินัล การบันทึกแต่ละครั้งจะใส่ชื่อผู้จอง รหัสต่าง ๆ ของรายการที่จอง วันที่จอง เวลาที่จะเข้าพัก และรายการพิเศษตาม ที่ผู้เข้าพักต้องการ (เช่นเตียงนอนเสริม) หลังจากนั้นระบบจะทำการปรับยอด (Update) เพิ่มข้อมูลหลักห้องพัก และสร้างเรคคอร์ดใหม่สำหรับผู้เข้าพัก เพิ่มข้อมูลทุกแฟ้มบันทึกบนดิสก์

คำสั่ง ให้ท่านระบุการควบคุมทั่วไป (General controls) และการควบคุมเฉพาะระบบ (Application control) ที่จำเป็นสำหรับระบบดังกล่าว ทั้งนี้ให้ยกตัวอย่างข้อมูลของระบบประกอบคำอธิบายด้วย

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสีเหลือง

บริษัท ส่งเสริมไทย จำกัด เป็นกิจการผลิตสินค้า เริ่มดำเนินกิจการเมื่อปี พ.ศ. 2527 จากธุรกิจเล็ก ๆ ในครอบครัวมาเป็นบริษัทขนาดกลางที่มีแผนกต่าง ๆ 9 แผนก แม้ว่ากิจการมีการเติบโตอย่างมาก แต่วิธีการทำงานก็ยังคงเป็นเหมือนเมื่อตอนที่เริ่มกิจการ ยกเว้นเมื่อไม่นานมานี้ได้มีการเปลี่ยนระบบเงินเดือน และค่าแรงให้มีการประมวลผลโดยใช้คอมพิวเตอร์

ระบบเงินเดือนและค่าแรงมีวิธีการดังต่อไปนี้ คนงานแต่ละคนหยิบบัตรบันทึกเวลาประจำสัปดาห์แล้วเขียนชื่อ และรหัสประจำตัวพนักงานลงบนบัตรนั้น บัตรบันทึกเวลาที่เป็นฟอร์มเปล่าเหล่านี้อยู่ในกล่องที่วางไว้ใกล้ทางเข้าโรงงาน คนงานใช้บัตรนี้บันทึกเวลาเข้า-ออกจากโรงงาน ในวันจันทร์ของสัปดาห์ต่อมาหัวหน้าคนงานโรงงานจะรวบรวมบัตรบันทึกเวลาที่มีการบันทึกเวลาแล้วของสัปดาห์ก่อนไปส่งให้แผนกคอมพิวเตอร์

ข้อมูลจากบัตรบันทึกเวลาจะถูกนำไปบันทึกลงในแฟ้มเวลาทำงานประจำสัปดาห์ (weekly time file) ซึ่งแฟ้มข้อมูลนี้จะนำไปประมวลผลกับแฟ้มข้อมูลหลักเงินเดือนและค่าแรง (payroll master file) ซึ่งเก็บอยู่ในเทปแม่เหล็กตามเลขประจำตัวพนักงาน เมื่อประมวลผลแล้วระบบคอมพิวเตอร์นี้จะจัดพิมพ์เช็คเงินเดือนของพนักงานแต่ละคนโดยพิมพ์ลายเซ็นต์ของผู้จัดการฝ่ายบัญชี และการเงินที่เป็นผู้มีอำนาจสั่งจ่ายเช็คด้วย เช็คที่พิมพ์แล้วจะถูกส่งไปให้หัวหน้าคนงานโรงงานเพื่อแจกจ่ายให้แก่คนงานต่อไป

ในกรณีที่มีการจ้างคนงานใหม่หรือเลิกจ้างคนงานเก่า การเปลี่ยนแปลงอัตราค่าแรงรายชั่วโมง หรือรายการอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อค่าแรง หัวหน้าคนงานจะเป็นผู้แจ้งให้แผนกคอมพิวเตอร์ทราบ

อนึ่ง คนงานต้องบันทึกบัตรเวลาประจำงานสำหรับงานที่ทำแต่ละงานในแต่ละวัน บัตรจดเวลาประจำงานนี้จะมีการเก็บรวบรวมส่งให้แผนกบัญชีเพื่อใช้ในการคำนวณต้นทุนการผลิตต่อไป

จากการวิเคราะห์งานเงินเดือนและค่าแรงคนงานในโรงงาน พบว่า

1. ค่าแรงงานคนงานแต่ละคนก่อนรายการหักของแต่ละสัปดาห์มีจำนวนเงินไม่เคยเกิน 3,000 บาทต่อสัปดาห์
2. ค่าแรงส่วนที่เพิ่มขึ้นไม่เคยเกินชั่วโมงละ 10 บาท
3. ในแต่ละสัปดาห์ให้ทำงานล่วงเวลาได้เกิน 20 ชั่วโมง
4. พนักงานในโรงงานมีทั้งหมดจำนวน 180 คน

การดำเนินงานเกี่ยวกับเงินเดือนและค่าแรงในระบบเดิมไม่ค่อยราบรื่นเท่าไรนัก แต่หลังจากเปลี่ยนเป็นระบบคอมพิวเตอร์ยังมีปัญหามากขึ้น หัวหน้าแผนกผลิตทั้ง 9 แผนก ต้องการรายงานประจำสัปดาห์ที่แสดงถึงการทำงานช้า การลา การหยุด และเวลาที่ไม่ได้ทำงาน เนื่องจากต้องรอเครื่องจักร หรือวัตถุดิบ เพื่อหาว่ามีเวลาที่สูญเสียไปเท่าไรและเพราะเหตุใด

ข้อผิดพลาดและรายการที่เกิดขึ้นอย่างไม่สม่ำเสมอต่อไปนี้ เป็นสิ่งที่พบในหลายงวดที่จ่ายเงินเดือน และค่าแรงที่ผ่านมา

1. เช็คเงินเดือนและค่าแรงของพนักงานคนหนึ่งไม่ได้รับการประมวลผลอย่างถูกต้อง เนื่องจากคนงานเขียนเลขประจำตัวของเขากลับหลักกัน เมื่อเขาบันทึกบัตรบันทึกเวลาประจำสัปดาห์
2. เช็คของพนักงานคนหนึ่งมีจำนวนเงิน 8,505 บาท ซึ่งที่ถูกควรเป็น 850.50 บาท
3. ไม่มีการพิมพ์เช็คให้แก่คนงานคนหนึ่ง ซึ่งข้อผิดพลาดนี้เพิ่งทราบเมื่อมีการจ่ายเช็คโดยหัวหน้าคนงาน
4. ส่วนหนึ่งของแฟ้มข้อมูลหลักเงินเดือนและค่าแรงถูกทำลายเนื่องจากพนักงานแผนกคอมพิวเตอร์นำม้วนเทปไปใส่หัวอ่านผิดอัน แผนกคอมพิวเตอร์จึงพยายามสร้างข้อมูลส่วนที่เสียไปขึ้นมาใหม่จากเอกสารเบื้องต้นและบันทึกต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
5. พนักงานคนหนึ่งได้รับเช็คค่าแรงที่มีจำนวนเงินมากผิดปกติ จากการตรวจสอบพบว่ามีการบันทึกจำนวนชั่วโมงทำงานผิดเป็น 84 ชั่วโมง ซึ่งที่ถูกคือ 48 ชั่วโมง
6. พนักงานแผนกคอมพิวเตอร์แก้ไขอัตราค่าแรงโดยเพิ่มอัตราค่าแรงให้แก่เพื่อนของเขาซึ่งเป็นคนงานในโรงงาน เหตุการณ์นี้ถูกค้นพบโดยบังเอิญโดยพนักงานคนหนึ่ง

ให้ทำ ระบุข้อบกพร่องของการควบคุมภายในของระบบเงินเดือนและค่าแรงของบริษัท ส่งเสริมไทย จำกัด พร้อมทั้งเสนอแนะการปรับปรุงข้อบกพร่องดังกล่าวมา 10 ข้อ โดยจัดคำตอบของท่านให้อยู่ในรูปแบบดังนี้

ข้อบกพร่องของการควบคุมภายใน	ข้อเสนอแนะ

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 17 (2/2544)
วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี (ส่วนอัตนัย) (1 ก.ย. 2544)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสีเขียว

ในกรณีต่อไปนี ผู้สอบบัญชีเชื่อว่าการควบคุมน่าเชื่อถือได้ แต่ต้องการทดสอบเพื่อดูว่าการควบคุมมีประสิทธิภาพหรือไม่ ให้ท่านระบุว่าผู้สอบบัญชีควรทดสอบการควบคุมในแต่ละกรณีโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการตรวจสอบอย่างไร ให้พิจารณาแต่ละกรณีแยกจากกัน

- ก. ในระบบการรับเงินสด ผู้สอบบัญชีต้องการทดสอบว่ามีการบันทึกเงินสดรับครบถ้วน และเงินสดที่ได้รับมาทั้งหมดได้มีการนำฝากธนาคารแล้ว
- ข. กิจการใช้ระบบประมวลผลใบสำคัญส่งจ่ายด้วยคอมพิวเตอร์ (Computerized vouchering system) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบฐานข้อมูลแบบรวม (integrated database system) ผู้สอบบัญชีต้องการทดสอบว่ามีรายการในบัญชีค่าซ่อมแซมเครื่องจักรที่ควรบันทึกไว้ในบัญชีเครื่องจักรหรือไม่ โดยบริษัทมีนโยบายว่ารายการซ่อมแซมเครื่องจักรที่จำนวนเงินที่ต่ำกว่า 100,000 บาท ให้ถือเป็นค่าใช้จ่าย
- ค. ในระบบบัญชีขายและลูกหนี้ซึ่งมีการประมวลผลแบบกลุ่ม (batch processing) โดยทำการประมวลผลรายการขาย และเงินสดรับของวันหนึ่งในวันทำการถัดไป ผู้สอบบัญชีต้องการทดสอบความถูกต้องของรายการที่เดบิตบัญชีส่วนลดจ่ายและเครดิตบัญชีลูกหนี้การค้าเมื่อลูกค้าชำระเงิน
- ง. ผู้สอบบัญชีต้องการทดสอบการควบคุมภายในของระบบประมวลผลเงินเดือนและค่าแรง

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสีชมพู

ท่านจะให้คำแนะนำในเรื่องการควบคุมอย่างไร สำหรับสถานการณ์ต่อไปนี้

1. คอมพิวเตอร์โอเพอร์เรเตอร์ ซึ่งทำงานช่วงกลางคืนเข้าไปเปลี่ยนอัตราค่าตอบแทนของตนเองในระบบเงินเดือนให้สูงขึ้น
2. การจ่ายเงินให้ลูกค้าจำนวน 555.05 บาท บันทึกรายการผ่านเทอร์มินัลเป็นจำนวน 5,550.50 บาท
3. โปรแกรมใหม่ที่จะใช้ประมวลผลลูกหนี้ยังมีปัญหาอยู่ โปรแกรมเมอร์ที่เขียนโปรแกรมนี้ออก เนื่องจากถูกขอเอกสารประกอบโปรแกรมบ่อยครั้ง (ซึ่งความจริงเขาไม่ได้ทำไว้)
4. เรียกเพิ่มข้อมูลเพื่อมาประมวลผลผิดเพิ่ม คือ เรียก payroll master file ขึ้นมา โดยที่ความจริงควรจะเป็น accounts receivable master file ดังนั้นเมื่อโปรแกรมลูกหนี้ทำงาน ทำให้ payroll master file ได้รับความเสียหาย
5. master inventory file จัดเก็บอยู่ในแผ่นจานแม่เหล็กได้รับความเสียหายจากเพลิงไหม้ในห้องใกล้เคียง บริษัทจำเป็นต้องจัดทำข้อมูลสินค้าคงเหลือขึ้นใหม่
6. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านประมวลผลหาม้วนเทปแม่เหล็กที่บรรจุรายการเกี่ยวกับลูกหนี้ไม่พบ แต่คิดว่าจะอยู่รวมกับม้วนเทปที่เสียหายใช้การไม่ได้

7. ในการจัดทำเช็คเพื่อจ่ายเงินเดือนและค่าแรง คอมพิวเตอร์ออกเช็คขาดจำนวนไป 12 ฉบับ จากจำนวนรวมทั้งหมด 1,650 ฉบับ ข้อผิดพลาดดังกล่าวมาตรวจพบเมื่อจ่ายเช็คให้ผู้รับเงิน
8. การให้รหัสลูกค้านอกสารเกี่ยวกับการขายไม่ถูกต้อง (เป็นตัวเลข 7 ตัว แทนที่จะเป็นตัวเลข 8 ตัว ตามที่เป็นจริง) ข้อผิดพลาดดังกล่าวตรวจพบเมื่อมีการ update run คือพบว่าไม่มีบัญชีดังกล่าวที่จะ post รายการ
9. ในการป้อนข้อมูลการชำระเงินของลูกค้า มีการใส่ข้อมูลที่ผิดพลาดจากตัวเลขที่ถูกต้องคือ 12,578.50 บาท แต่เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลใส่ตัว “โอ” แทนเลข “ศูนย์” ซึ่งจะผลทำให้การประมวลผลไม่ถูกต้อง
10. พนักงานขายส่งข้อมูลการสั่งซื้อสินค้าจากจอเทอร์มินัลโดยตรง แต่ใส่เลขที่ของสินค้า/รหัสสินค้าที่ต้องการผิดพลาด ทำให้ลูกค้าได้รับเกลือ 1 ตัน แทนที่น้ำตาล 1 ตัน

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสีขาว

ในการสอบทานและประเมินสิทธิผลการควบคุมระบบงานขาย ซึ่งมีการนำเข้าข้อมูลและประมวลผลแบบรวมกลุ่ม ผู้สอบบัญชีพบจุดอ่อนต่อไปนี้

1. ใบรับคำสั่งซื้อของลูกค้าไม่มีการให้เลขที่ล่วงหน้า
2. ไม่มีการจัดทำ Control Totals สำหรับจำนวนเอกสาร และยอดรวมของปริมาณ และจำนวนรายการที่สั่งซื้อที่นำเข้าไปในแต่ละ Batch
3. ไม่มีการจัดทำรายงานสรุปรายการใบแจ้งหนี้ที่นำเข้าไป (Source Listing of Sales Invoices)
4. ไม่มีการจัดทำรายงานสรุปรายการที่ผิดปกติ (Exception Report)
5. ในการนำข้อมูลเข้าไม่มีการใช้การตรวจสอบโดยโปรแกรมต่อไปนี้
  - Validity Check
  - Completeness Check
  - Field Check
  - Sign Check
  - Limit Check
  - Visual Verification
6. ในการประมวลผลไม่มีการใช้การตรวจสอบโดยโปรแกรมต่อไปนี้
  - Run-to-run Total
7. ไม่มีการใช้ Error Control Numbers เพื่อระบุข้อผิดพลาดจากการประมวลแต่ละประเภท
8. ไม่มีการสอบทานความถูกต้องของข้อมูลออกก่อนจัดส่งรายงานให้ผู้บริหาร

จากจุดอ่อนข้างต้น ให้ท่านระบุประเภทของการควบคุมที่ขาดหายไป (การควบคุมเพื่อป้องกัน การควบคุมเพื่อค้นพบ หรือการควบคุมเพื่อแก้ไข) ผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ของการควบคุม และระดับความรุนแรงของผลกระทบ ในกรณีที่ท่านเห็นว่าจุดอ่อนใดมีผลกระทบที่ไม่มีสาระสำคัญต่อวัตถุประสงค์ของการควบคุม ให้ท่านระบุเหตุผลสำหรับข้อสรุปดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ให้ท่านอธิบายคำตอบในรูปแบบด้านล่างนี้

จุดอ่อน	ประเภทของการควบคุม	ผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ของการควบคุม	ระดับความรุนแรง	เหตุผลที่ผลกระทบต่อไม่มีสาระสำคัญ
1. ใบรับคำสั่งซื้อของลูกค้าไม่มีการให้เลขที่ล่วงหน้า				
2. ไม่มีการจัดทำ Control Totals สำหรับจำนวนเอกสาร และยอดรวมของปริมาณและจำนวนรายการที่สั่งซื้อสินค้าเข้าในแต่ละ Batch				
3. ไม่มีการจัดทำรายงานสรุปรายการใบแจ้งหนี้ที่นำเข้า (Source Listing of Sales Invoices)				
4. ไม่มีการจัดทำรายงานสรุปรายการใบแจ้งหนี้ที่นำเข้า (Exception Report)				
5. ในการนำข้อมูลเข้าไม่มีการใช้ Validity Check, Completeness Check, Field Check, Sign Check, Limit Check, Visual Verification				
6. ในการประมวลผลไม่มีการใช้การใช้การตรวจสอบโดย Run-to-run Total				
7. ไม่มีการใช้ Error Control Numbers เพื่อระบุข้อผิดพลาดจากการประมวลผลแต่ละประเภท				
8. ไม่มีการสอบทานความถูกต้องของข้อมูลก่อนจัดส่งรายงานให้ผู้บริหาร				

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 18 (3/2544)

วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี (ส่วนอัตรณ์) (8 ธ.ค. 2544)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสัฟฟ้า

ท่านได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบกิจการซื้อขายไปแห่งหนึ่งที่ใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูลทางการเงิน โดยกิจการใช้ระบบดังกล่าวเป็นเวลา 2 ปีแล้ว และระบบงานที่ใช้ทั้งสิ้นมี 7 ระบบงาน ได้แก่ ระบบงานบัญชีแยกประเภททั่วไป ระบบวางแผนการขายและจัดส่งสินค้า ระบบงานขายและลูกหนี้ ระบบงานซื้อและเจ้าหนี้ ระบบงานเงินเดือน ระบบงานสินค้าคงคลัง และระบบงานทรัพย์สินจากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของระบบสารสนเทศของกิจการ และประเมินความเสี่ยงสืบเนื่องของกิจการ ท่านพบว่าระบบงานขายและลูกหนี้มีผลกระทบต่อกิจการ และความถูกต้องและน่าเชื่อถือของงบการเงินเป็นอย่างมาก และความเสี่ยงที่สำคัญได้แก่ ความเสี่ยงในประเด็นต่อไปนี้

1. สิทธิในการทำรายการต่างๆ ตามที่กำหนดในระบบงาน
2. การสร้างรายการในแฟ้มข้อมูลหลักลูกค้า
3. การตรวจสอบวงเงินสินเชื่อโดยอัตโนมัติ และการสร้างคำสั่งขายในระบบงาน
4. การส่งของ
5. การจัดทำและบันทึกใบแจ้งหนี้ และการออกและบันทึกใบเพิ่ม/ลดหนี้ในระบบงาน

ในแต่ละประเด็นข้างต้นให้ท่านระบุความเสี่ยงสืบเนื่องของกิจการอย่างน้อย 2 เรื่อง และเสนอแนะการควบคุมที่ท่านคิดว่ากิจการควรกำหนดให้มีขึ้นเพื่อลดความเสี่ยงดังกล่าว

(ข้อควรระวัง : คำตอบควรจะพิจารณาจากข้อมูลที่ให้ตรงประเด็น สมบูรณ์และสะท้อนถึงความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงสืบเนื่อง และการควบคุมภายในของระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์ประมวลผล) ทั้งนี้ให้ท่านอธิบายคำตอบในรูปแบบด้านล่างนี้

ประเด็นที่พิจารณา	ความเสี่ยงสืบเนื่อง	การควบคุมที่ควรมี
1. สิทธิที่ได้ในการทำรายการต่างๆ ตามที่กำหนดในระบบงาน	1..... 2.....	
2. การสร้างรายการในแฟ้มข้อมูลหลักลูกค้า	1..... 2.....	
3. การตรวจสอบวงเงินสินเชื่อ/การสร้างคำสั่งขาย	1..... 2.....	

4. การส่งของ	1..... 2.....	
5. การจัดทำและบันทึกใบแจ้งหนี้ และการออกและบันทึกใบเพิ่ม/ลดหนี้	1..... 2.....	

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่เหลี่ยม

บริษัท เงินสะพัดสุขุมชน จำกัด เป็นลูกค้าของท่านเป็นบริษัทผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า 2 ปีก่อนได้ติดตั้งระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อใช้บันทึกสินค้าคงคลังต่างๆ แทนระบบมือ

ในระเบียบ (Record) ของแฟ้มข้อมูลหลักสินค้าคงเหลือ (Inventory Master File) มีฟิลด์ต่างๆ ดังต่อไปนี้

- รหัสเลขที่สินค้าหรืออุปกรณ์
- รายละเอียด
- ขนาด
- รหัสหน่วยนับ
- ปริมาณคงเหลือ
- ต้นทุนต่อหน่วย
- มูลค่าสินค้า
- วันที่ขายหรือใช้ไปครั้งล่าสุด
- ปริมาณที่ขายหรือใช้ไปในปีนี้
- จุดสั่งซื้อใหม่
- ปริมาณการสั่งซื้อที่ประหยัด
- รหัสผู้ขายหลัก
- รหัสผู้ขายรอง

ในการเตรียมการตรวจนับสินค้าตอนสิ้นงวด บริษัทได้เตรียมเอกสารประกอบการตรวจนับ 2 ชุด ที่เหมือนกันทุกประการ ซึ่งได้ข้อมูลมาจากแฟ้มข้อมูลหลักข้างต้น ชุดแรกสำหรับพนักงานของบริษัท และอีก 1 ชุดสำหรับให้ท่านทดสอบการตรวจนับสินค้า ข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในเอกสารดังกล่าว ประกอบด้วย

- รหัสเลขที่สินค้า หรืออุปกรณ์
- รายละเอียด
- ขนาด
- รหัสหน่วยนับ
- ปริมาณคงเหลือ

ในระหว่างการตรวจนับ พนักงานของบริษัทจะนับสินค้าจริง และเขียนจำนวนที่นับได้ลงบนการ์ดเอกสารนั้น เมื่อนับเสร็จจะบันทึกจำนวนที่นับได้จริง และจะประมวลเพิ่มข้อมูลเพื่อเตรียมการปรับจำนวนสินค้าคงเหลือตามจำนวนคงเหลือที่นับได้จริง

โดยระบบงานจะแสดงรายการปรับปรุงที่มีมูลค่ามากกว่า 5,000 บาท ซึ่งรายการต่าง ๆ เหล่านี้พนักงานผู้รับผิดชอบต้องสอบถามข้อเท็จจริงก่อนยอมรับรายการปรับปรุงเหล่านั้น เมื่อปรับปรุงเสร็จโปรแกรมจะคำนวณมูลค่าสินค้าคงเหลือปลายปี และผ่านบัญชีไปยังแฟ้มบัญชีแยกประเภท

- คำสั่ง 1. สำนักงานตรวจสอบของท่านมีโปรแกรมตรวจสอบสำเร็จรูป ซึ่งใช้กับเครื่องของลูกค้าได้ท่านจะเรียกข้อมูลใด จากฟิลด์ใดเพิ่มเติม เพื่อช่วยให้ท่านแน่ใจว่ายอดสินค้าคงเหลือตามที่ปรากฏในงบการเงินถูกต้อง
2. ให้ระบุรายละเอียดและวิธีการที่จะนำโปรแกรมตรวจสอบมาใช้ในการตรวจสอบอย่างน้อย 8 วิธี

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสีเขียว

ท่านเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทแห่งหนึ่งซึ่งเริ่มใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาขึ้นโดยฝ่ายคอมพิวเตอร์ของบริษัท จากการสอบถามผู้จัดการด้านบัญชีในเบื้องต้น ท่านพบว่าบริษัทดังกล่าวมีปัญหาดังต่อไปนี้

- ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ขายสินค้า (supplier master data) รายเดียวกันได้ถูกบันทึกในระบบการสั่งซื้อระบบเจ้าหน้าที่มากกว่า 1 ครั้ง โดยกำหนดรหัสผู้ขาย (supplier code) ที่ไม่เหมือนกัน สาเหตุเนื่องจากพนักงานสั่งซื้อที่โรงงานจำนวน 3 แห่งของบริษัท และที่สำนักงานใหญ่สามารถบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ขายสินค้าเข้าสู่ระบบได้ หากตรวจสอบข้อมูลในระบบแล้วว่ยังไม่มข้อมูลของผู้ขายนั้น อย่างไรก็ตามระบบคอมพิวเตอร์ดังกล่าวไม่มีการตรวจสอบการบันทึกชื่อผู้ขายสินค้าซ้ำ
- ในกรณีที่สินค้าในคลังมีไม่เพียงพอกับสินค้าที่ลูกค้าสั่ง พนักงานบัญชีลูกหนี้พบว่าระบบลูกหนี้จะออกใบกำกับภาษีให้เท่ากับจำนวนสินค้าที่สั่งไม่ใช่จำนวนสินค้าที่ส่งไปให้ลูกค้าจริง ซึ่งในปัจจุบันพนักงานบัญชีลูกหนี้ต้องเข้าไปแก้ไขข้อมูลในใบกำกับภานนั้นให้ถูกต้องก่อนส่งให้ลูกค้า
- รายงานวิเคราะห์อายุลูกหนี้ (Accounts Receivable Aging Analysis) ของบริษัทซึ่งเป็นรายงานที่บริษัทพัฒนาขึ้นแสดงให้เห็นถึงลูกหนี้ค้างชำระมากกว่า 6 เดือนจำนวนมาก ทั้ง ๆ ที่ลูกค้าของบริษัทไม่ได้ค้างชำระนานแต่อย่างใด นอกจากนั้นรายงานดังกล่าวยังไม่แสดงยอดค้างชำระรายใบกำกับสินค้าอีกด้วย
- ในระบบการรับสินค้าของบริษัทพนักงานรับสินค้าสามารถเลือกบันทึกรับสินค้าโดยจะอ้างอิงเลขที่ใบสั่งซื้อหรือไม่ก็ได้ หากไม่อ้างอิงเลขที่ใบสั่งซื้อพนักงานรับสินค้าต้องบันทึกรหัสสินค้า จำนวนสินค้าที่รับ หน่วยนับของสินค้าเข้าสู่ระบบการรับสินค้าเอง
- จำนวนสินค้าในระบบกับจำนวนสินค้าในคลังสินค้ามักไม่ตรงกัน สาเหตุหลักเนื่องจากระบบให้ผู้ใช้เลือกบันทึกหน่วยนับสินค้าได้ และผู้ใช้มักบันทึกปริมาณสินค้าโดยไม่ดูหน่วยนับว่าเป็นหน่วยเดียวกันหรือไม่ เช่น เวลาสั่งซื้ออาจใช้หน่วยเป็นโหล เมื่อรับของใบรับของระบุมาเป็นชิ้นจึงนำจำนวนขึ้นไปบันทึกในหน่วยของโหล และระบบการรับสินค้าไม่ตรวจสอบด้วยว่ามีกรรับเกินจำนวนที่ระบุไว้ในใบสั่งซื้อหรือไม่

จากปัญหาข้างต้นกระทบกับเรื่อง วิธีการตรวจสอบของท่านหรือไม่ อย่างไร และท่านจะให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงจุดอ่อนในแต่ละปัญหาอย่างไร

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 19 (1/2545)

วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี (ส่วนอัตรณ์) (15 มิ.ย. 2545)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสีขาว

บริษัท อาหารกระป๋อง จำกัด มีสำนักงานใหญ่อยู่ในกรุงเทพฯ และมีโรงงาน 2 แห่งอยู่ที่จังหวัดราชบุรี และเพชรบุรี ข้อมูลทางการบัญชีทั้งหมดอยู่บนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่สำนักงานใหญ่ ทั้งที่สำนักงานใหญ่และโรงงานจะเข้าถึงข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์โดยใช้เครื่องเทอร์มินัล ข้อมูลจากโรงงานจะถูกส่งไปยังเครื่องคอมพิวเตอร์ที่สำนักงานใหญ่โดยผ่านสายโทรศัพท์สาธารณะ ในทำนองเดียวกันโรงงานสามารถดึงข้อมูลจากสำนักงานใหญ่โดยผ่านสายโทรศัพท์

คำสั่ง

1. ให้ท่านระบุนการควบคุมที่ควรจะมีเพื่อป้องกันไม่ให้คุณคคที่ไม่ม่สิทธิ นำข้อมูลเข้า ดึงข้อมูล หรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ของบริษัท
2. กรณีที่บริษัทประมวลผลข้อมูลในระบบเงินเดือ่นค่าจ้างด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ที่สำนักงานใหญ่เพียงแห่งเดียว ให้ท่านระบุนการควบคุมที่ควรจะมีเพิ่มเติมจากข้อ 1

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสีเขียว

การใช้เทคนิคการตรวจสอบโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วย ผู้สอบบัญชีควรม่ั่นใจว่ามีการวางแผนกำหนดขั้นตอนและวิธีการที่ท้ออย่างรัดกุม และม่มีการควบคุมภายในระหว่างการทำเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในผลลัพธ์ที่ได้รวมทั้งต้องประเมินความค้่มค่าด้วย

ให้ท่านอธิบายและยกตัวอย่างขั้นตอนที่สำคัญดังกล่าวควรจะประกอบด้วยอะไร และอย่างไร

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสีส้ม

บริษัท รัตติยา จำกัด เป็นบริษัทขายส่งเครื่องล้าอ้าง มีการใช้ระบบ computer แบบ centralized ในการประมวลผลระบบขาย และลูกหนีม่มาเป็นเวลา 3 ปี โดยมีคำอธิบายระบบดังนี้

พนักงานขายในแผนกขายซึ่งม่อยู่ 3 คน เป็นผู้รับคำสั่งซื้อจากลูกค้าแล้วบันทึกคำสั่งซื้อลงในแบบฟอร์มใบสั่งขายด้วยมือ (ใบสั่งขายชุดหนึ่งมี 2 ฉบับ และมีเลขที่พิมพ์ไว้ล่วงหน้า) แล้วส่งฉบับหนึ่งไปให้แผนกจัดส่งสินค้า ส่วนอีกฉบับหนึ่งเป็นสำเนาติดเล่มเก็บไว้ที่แผนกขาย แผนกจัดส่งจะนำใบสั่งขายที่ได้รับไปเบิกของจากคลังสินค้า โดยเจ้าหน้าที่คลังสินค้าจะบันทึกรายการตัดสต็อคผ่านเครื่องเทอร์มินัลที่อยู่ทีคลังสินค้า (เจ้าหน้าที่คลังสินค้ามี 3 คน แต่ละคนมีรหัสผ่านของตนเองในการเข้าไปทำรายการ) แล้วส่งใบสั่งขายไปให้แผนกออกบิลออกอินวอยซ์ อินวอยซ์ 1 ชุด มี 2 ฉบับ ไม่มีเลขที่พิมพ์ไว้ล่วงหน้า แต่ระบบคอมพิวเตอร์จะกำหนดเลขที่ และพิมพ์เลขที่ลงบนอินวอยซ์โดยอัตโนมัติ ซึ่งเมื่อพิมพ์อินวอยซ์แล้ว จะบันทึกลูกหนีและขายทันที แล้วแผนกออกบิลส่งอิน

วอยซ์ฉบับสำเนาให้แผนกส่งของใช้ในการส่งของ ส่วนต้นฉบับส่งให้แผนกการเงินเพื่อเรียกเก็บเงิน แผนกส่งของจะส่งของภายใน 1-7 วัน ขึ้นอยู่กับปริมาณของที่จะส่งในแต่ละเส้นทาง ถ้ามากพอจะส่งภายใน 1-2 วัน

ทุกสิ้นเดือนระบบคอมพิวเตอร์จะพิมพ์รายละเอียดรายการ transaction ที่เกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ โดยพิมพ์รายละเอียดรายการเพิ่มขึ้นของสินค้า 1 รายงาน และรายละเอียดรายการลดลงของสินค้า 1 รายงาน ส่งไปให้หัวหน้าแผนกจัดส่งสอบทาน และลงนามรับรองส่วนรายงานยอดคงเหลือของรายการสินค้าทั้งหมดจะพิมพ์ตอนสิ้นปีเพียงครั้งเดียวเพื่อใช้ในการตรวจนับสินค้าคงเหลือ

เพื่อให้การทำงานมีการประหยัดพื้นที่ในหน่วยความจำ และระบบยังมีเอกสารที่เป็นกระดาษใช้อยู่ จึงไม่มีการทำ audit trail

ให้ทำ ประเมินระบบการควบคุมภายในในการประมวลผล และควบคุมการขาย จัดส่ง และออกบิล ตามข้อมูลข้างต้นโดยการเขียนวิเคราะห์ตามรูปแบบข้างล่างนี้

ข้อบกพร่อง	ความเสี่ยง	ข้อเสนอแนะ

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บข.

การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ครั้งที่ 20 (2/2545)

วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี (ส่วนอัตรณ์) (8 ก.ย. 2545)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสีฟ้า

การควบคุมภายในของระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์มีกี่ประเภท อะไรบ้าง และให้บอกถึงการสอบทานการควบคุมแต่ละประเภท

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสีเหลือง

ในการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาประมวลผลข้อมูลทางการบัญชี จะเป็นจะต้องมีการควบคุมระบบสารสนเทศ ซึ่งแบ่งออกเป็นการควบคุมทั่วไปและการควบคุมในระบบงาน การควบคุมทั้งสองส่วนจะแบ่งออกเป็นย่อย ๆ หลายประเภทให้ท่านระบุความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเกี่ยวกับการใช้ระบบสารสนเทศตามประเภทของการควบคุมทั่วไปและการควบคุมในระบบงานโดยระบุสั้น ๆ พอสังเขปแต่ได้ใจความชัดเจน (20 คะแนน)

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสีเขียว

ในการสอบบัญชีของบริษัทผู้ขายส่งยาแห่งหนึ่งซึ่งมียาชนิดต่าง ๆ ประมาณ 4,000 รายการเก็บอยู่ที่คลังสินค้าของบริษัท 3 แห่ง ข้อมูลของสินค้าเก็บอยู่ในแผ่นงานแม่เหล็กซึ่งจะมีการ update ทุกสิ้นวัน แต่ละ record ของแฟ้มข้อมูลดังกล่าวมี field ต่าง ๆ ดังนี้

Inventory Number

Inventory Name

Quantity on Hand

Location

Cost per Unit

Date of Last Purchase

Date of Last sale

Quantity Sold During Year

ในการสอบบัญชีของบริษัทนี้ท่านมี (1) แฟ้มข้อมูลข้างต้น (2) แฟ้มข้อมูลผลการตรวจนับสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นงวดที่แผนกตรวจสอบภายในได้จัดทำขึ้น และ (3) โปรแกรมสำเร็จรูป

จากข้อมูลข้างต้น ให้ท่านระบุวัตถุประสงค์การสอบบัญชี (Audit objectives) มา 5 ข้อ ที่ท่านสามารถใช้ GAS ช่วยในการตรวจสอบรายการสินค้าคงเหลือ และระบุวิธีการตรวจสอบตามวัตถุประสงค์นั้น โดยใช้ GAS ช่วย

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.

การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ครั้งที่ 21 (3/2545)

วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี (ส่วนอัตรณ์) (8 ธ.ค. 2545)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่ชมพู

ในแต่ละสถานการณ์ต่อไปนี้ ให้ท่านในฐานะผู้สอบบัญชีระบุความเสี่ยงในการสอบบัญชีและให้ระบุการควบคุมภายในที่ควรมีทั้งในระบบงานที่เกี่ยวข้องและการควบคุมโดยผู้ปฏิบัติงาน

1. ในการรับคำสั่งซื้อจากลูกค้า ในกรณีที่เป็นลูกค้ารายใหม่ พนักงานขายสามารถกำหนดรายละเอียดลูกหนี้ในแฟ้มข้อมูลหลักลูกหนี้ได้โดยจะส่งทำรายงานการได้ทั้งรายการขายเงินสดและรายการขายเชื่อ
2. บริษัทเริ่มใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ระบบบัญชีใหม่ตั้งแต่เดือนมกราคม 2545 พนักงานบัญชีแยกประเภทไม่ได้กระทบยอดระบบงานย่อย (Sub System) เช่นระบบบัญชี ลูกหนี้ ระบบบัญชีเจ้าหนี้ ระบบบริหารสินค้า เป็นต้น กับบัญชีคุมซึ่งบันทึกอยู่ในระบบบัญชี แยกประเภททั่วไป ทุกครั้งที่มีการปิดบัญชี
3. บริษัทใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ระบบงานขาย ซึ่งมีการให้เลขที่ใบส่งของ/ใบกำกับภาษีโดยพนักงานกรณีให้เลขที่ผิด พนักงานสามารถแก้ไขเลขที่เอกสารให้ถูกต้องในระบบได้เอง
4. บริษัทใช้โปรแกรมระบบบัญชีเจ้าหนี้ที่เชื่อมโยงกับระบบบัญชีแยกประเภททั่วไป เมื่อพนักงานบัญชีแยกประเภททั่วไปพบว่ามีการบันทึกรายการตั้งหนี้ไม่ถูกต้อง พนักงานบัญชีแยกประเภททั่วไป สามารถแก้ไขรายการที่ระบบบัญชีแยกประเภททั่วไปโดยตรง เพื่อให้ข้อมูลที่ปิดบัญชีถูกต้อง และเพื่อจัดทำงบการเงินให้ถูกต้อง

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่ส้ม

ในการสอบทานและประเมินประสิทธิภาพการควบคุมของระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูลซึ่งมีผลกระทบต่อความถูกต้องน่าเชื่อถือของงบการเงินของกิจการ ผู้สอบบัญชีพบข้อสังเกตต่อไปนี้

1. กิจการไม่มีข้อกำหนดใด ๆ เกี่ยวกับรหัสผู้ใช้และรหัสผ่าน
2. ผู้ใช้ทุกคนได้รับสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลและระบบงานเท่ากัน
3. กิจการมีการสำรองข้อมูลเฉพาะส่วนที่เป็นข้อมูลในระบบงาน (Data File)
4. ระบบจะลบบันทึก (Logs) ที่จัดเก็บในระบบโดยอัตโนมัติทันทีที่ข้อมูลมีขนาดใหญ่เกิน 1 megabytes
5. ผู้ใช้ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงรหัสผ่าน (Password) สำหรับเข้าถึงระบบงานได้เอง ดังนั้นพนักงานบริหารระบบ (systems administrator) จึงมีหน้าที่ในการเปลี่ยนแปลงรหัสผ่านของผู้ใช้ตามคำขอ
6. ไม่มีการจัดพิมพ์บันทึกรายการของระบบงาน (Transaction Log) และสอบทานรายงานดังกล่าว
7. ไม่มีการทดสอบโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นใหม่หรือที่เปลี่ยนแปลงแก้ไขก่อนใช้งานจริง
8. ผู้ให้บริการดูแลรักษาระบบ (system maintenance vendor) สามารถเข้าถึงระบบผ่านทาง Modem ที่เปิดตลอดเวลาโดยใช้รหัสผู้ใช้ที่ทางบริษัทกำหนดให้
9. เอกสารประกอบระบบมีเฉพาะส่วนที่เป็นคู่มือสำหรับผู้ใช้งาน
10. การสอบทานบันทึก (Logs) ต่าง ๆ จะทำเฉพาะในกรณีที่ระบบมีปัญหา

จากข้อสังเกตข้างต้นแต่ละประเด็น ให้ท่านระบุความเสี่ยงหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงให้ระบบมีการควบคุมที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นพร้อมคำอธิบาย (เช่น ใครควรเป็นผู้ทำ ทำอย่างไรและควรทำเมื่อใด) และตัวอย่างที่เหมาะสม โดยอธิบายแยกกันที่ละประเด็น ทั้งนี้ให้ท่านเขียนคำตอบตามรูปแบบด้านล่างนี้

ข้อสังเกต	ความเสี่ยงหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น	ข้อเสนอแนะ
1. กิจการไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับรหัส ผู้ใช้และรหัสผ่าน		
2. ผู้ใช้ทุกคนได้รับสิทธิในการเข้าถึง ข้อมูลและระบบงานเท่ากัน		
3. กิจการมีการสำรองข้อมูลเฉพาะส่วน ที่เป็นข้อมูลในระบบงาน (Data File)		
4. ระบบจะลบบันทึก (Logs) ที่จัดเก็บ ในระบบ โดยอัตโนมัติทันทีที่ข้อมูลมี ขนาดใหญ่เกิน 1 megabytes		
5. ผู้ใช้ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงรหัสผ่าน (Password) สำหรับเข้าถึงระบบงาน ได้เอง ดังนั้น พนักงานบริหารระบบ (systems administrator) จึงมีหน้าที่ ในการเปลี่ยนแปลงรหัสผ่านของผู้ใช้ ตามคำขอ		
6. ไม่มีการจัดพิมพ์บันทึกรายการของระบบงาน (Transaction Log) และ สอบทานรายงานดังกล่าว		
7. ไม่มีการทดสอบโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นใหม่หรือที่เปลี่ยนแปลงแก้ไขก่อนใช้งานจริง		
8. ผู้ให้บริการดูแลรักษาระบบ(system maintenance vendor) สามารถเข้าถึงระบบผ่านทาง Modem ที่เปิดตลอดเวลาโดยใช้รหัสผู้ใช้ที่ทางบริษัท กำหนดให้		
9. เอกสารประกอบระบบมีเฉพาะส่วนที่เป็นคู่มือสำหรับผู้ใช้งาน		
10. การสอบทานบันทึก (Log) ต่าง ๆ จะทำเฉพาะในกรณีที่ระบบมีปัญหา		

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสีขาว

1. จงอธิบายความหมายของโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการตรวจสอบทั่วไป (Generalized Audit Software) และระบุความสามารถในการทำงานว่ามีอะไรบ้างมา 5 ข้อ (Function) และระบุข้อจำกัดในการใช้งานมา 1 ข้อ

(10 คะแนน)

2. ให้ท่านอธิบายว่าท่านจะนำโปรแกรมสำเร็จรูป (GAS) มาช่วยในการตรวจสอบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบดังต่อไปนี้ได้อย่างไร

1. เพื่อพิสูจน์ว่าปริมาณที่แสดงในรายการบันทึกสินค้าคงเหลือตรงกับปริมาณที่ได้จากการตรวจนับ
2. เพื่อพิสูจน์ว่าราคาและการคำนวณจำนวนเงินของรายการสินค้าคงเหลือแสดงไว้อย่างเหมาะสมและพิสูจน์ว่ายอดสินค้าคงเหลือในบัญชีแยกประเภทแสดงไว้อย่างไรถูกต้อง

(10 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 22 (1/2546)

วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี (ส่วนอัตรณ์) (22 มี.ค. 2546)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่สั้ม

ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีสำหรับกิจการที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูลซึ่งมีผลกระทบต่อความถูกต้องน่าเชื่อถือของงบการเงินของกิจการอย่างมีสาระสำคัญนั้น ผู้สอบบัญชีควรได้มีการสอบทานและประเมินประสิทธิผลการควบคุมทั่วไปของระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูลดังกล่าวของกิจการ

จากมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 400 “การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีกับการควบคุมภายใน” ซึ่งระบุว่า “ผู้สอบบัญชีควรประเมินความเสี่ยงสืบเนื่องและความเสี่ยงจากการควบคุมสำหรับเรื่องหรือประเด็นที่ผู้บริหารได้ให้การรับรองไว้เกี่ยวกับงบการเงินที่มีสาระสำคัญ” และ “ผู้สอบบัญชีควรได้มาซึ่งความเข้าใจในระบบบัญชีและระบบการควบคุมภายในอย่างเพียงพอ เพื่อที่จะวางแผนการตรวจสอบและพัฒนาวิธีการตรวจสอบให้มีประสิทธิผล” นั้น ให้ท่าน

1. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมทั่วไปของระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์ประมวลผลกับความเสี่ยงสืบเนื่องและความเสี่ยงจากการควบคุมสำหรับเรื่องหรือประเด็นที่ผู้บริหารได้ให้การรับรองไว้เกี่ยวกับงบการเงินที่มีสาระสำคัญ พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบคำอธิบายของท่านโดยสังเขป
2. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผลจากการสอบทานและประเมินประสิทธิผลการควบคุมทั่วไปของระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์ประมวลผลกับการวางแผนการตรวจสอบและพัฒนาวิธีการตรวจสอบให้มีประสิทธิผล พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบคำอธิบายของท่านโดยสังเขป (20 คะแนน)

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่เหลี่ยม

บริษัท โฮมอิควปเมนต์ จำกัดตั้งอยู่ที่จังหวัดชลบุรี ดำเนินธุรกิจจำหน่ายเครื่องมือ และอุปกรณ์ไฟฟ้า-ประปาขนาดเล็กสำหรับใช้กับบ้านเรือน ยอดขายของบริษัทประมาณ 80 เปอร์เซนต์เป็นการขายเชื่อแก่ผู้รับเหมาก่อสร้างที่อยู่ในจังหวัดชลบุรีและจังหวัดใกล้เคียง ส่วนที่เหลือเป็นการขายสดแก่ลูกค้าที่มาซื้อปลีกเพื่อนำไปใช้ที่บ้าน บริษัทจ้างพนักงานขายจำนวน 8 คน ผู้จัดการฝ่ายสินเชื่อ 1 คน พนักงานประจำสำนักงาน 3 คน ได้แก่ พนักงานบัญชีลูกหนี้ แคชเชียร์ และพนักงานบัญชี ทั้งหมดนี้เป็นพนักงานที่บริษัทจ้างแบบเต็มเวลาโดยให้ค่าตอบแทนเป็นเงินเดือนเท่านั้นนอกจากนี้ยังมีพนักงาน part-time ได้แก่ พนักงานรับเงินประจำ cash register 5 คน และผู้ช่วยพนักงานบัญชีจำนวน 2 คน บริษัทได้จ้างบริษัทที่ปรึกษามาวางระบบการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการขายและรับชำระเงินโดยใช้คอมพิวเตอร์และบริษัทได้ใช้มาเป็นเวลา 2 ปีแล้ว โดยพนักงานผู้ปฏิบัติงานได้ปรับเปลี่ยนการทำงานบางขั้นตอนเพื่อให้การทำงานสะดวกขึ้นและลดขอบเขตงานที่ใช้คอมพิวเตอร์ลงเหลือเฉพาะในส่วนงานบัญชีลูกหนี้ย่อยเท่านั้นเนื่องจากมีลูกหนี้ที่เป็นผู้รับเหมาเป็นจำนวนมาก ในปัจจุบันขั้นตอนการทำงานในระบบมีดังนี้

ในการขายสดลูกค้าจะเลือกสินค้าแล้วนำไปชำระเงินที่ cash register ส่วนลูกค้าที่เป็นผู้รับเหมาก่อสร้างจะซื้อเชื่อได้หลังจากที่ได้รับอนุมัติจากผู้จัดการฝ่ายสินเชื่อให้ซื้อเชื่อได้ โดยผู้จัดการฝ่ายสินเชื่อพิจารณาอนุมัติโดยอาศัยความมีชื่อเสียงของผู้รับเหมาเป็นเกณฑ์เพียงอย่างเดียว หลังจากได้รับอนุมัติให้ขายสินเชื่อแล้วพนักงานขายจะกรอกข้อความลงในแล้วส่งให้พนักงานบัญชีลูกหนี้เพื่อทำการบันทึกลูกหนี้ย่อยต่อไป เมื่อพนักงานบัญชีลูกหนี้ได้รับใบคิดราคาสินค้าจะตรวจสอบความถูกต้องของราคาและรายละเอียดอื่น ๆ ในใบคิดราคาสินค้ากับ price list ที่ได้รับอนุมัติจากผู้บริหารแล้ว ถ้ามีข้อผิดพลาดในใบคิดราคาก็จะทำการแก้ไข แล้วจัดทำ invoice และสั่งการให้ ผู้ช่วยพนักงานบัญชี part-time ส่ง invoice ให้แก่ลูกหนี้ หลังจากนั้นจะทำการบันทึกข้อมูลจาก invoice ลงในบัญชีลูกหนี้ย่อยโดยใช้คอมพิวเตอร์ ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับ invoice นั้นจะถูกส่งโดยอัตโนมัติในทันทีไปให้พนักงานบัญชีซึ่งจะใช้ข้อมูลนั้นในการลงบัญชีในสมุดรายวันขายด้วยมือต่อไป ทุกสิ้นเดือนพนักงานบัญชีลูกหนี้จะทำรายละเอียดลูกหนี้ย่อยประจำเดือน และรายงานลูกหนี้ค้างชำระเกินกำหนดประจำเดือนส่งให้พนักงานบัญชี

การรับเงินเป็นหน้าที่ของแคชเชียร์และพนักงานรับเงินประจำเครื่อง cash register ซึ่งพนักงานรับเงินเหล่านี้ทำงานอยู่ภายใต้การควบคุมของแคชเชียร์จะรวบรวมเงินสดพร้อมสำเนาเทปกระดาษจาก cash register ส่งให้แคชเชียร์ แคชเชียร์จะทำรายงานสรุปการรับเงินประจำวันจาก cash register ส่วนในการรับชำระเงินทางไปรษณีย์ แคชเชียร์ทำหน้าที่เปิดซองจดหมายที่ลูกหนี้ส่งเช็คมาชำระค่าสินค้าโดยจะตรวจสอบเช็คแต่ละฉบับกับใบแจ้งการชำระเงิน (remittance advice) แล้วประทับคำว่า “For Deposit Only” แล้วจัดทำรายละเอียดเช็คที่จะนำฝาก หลังจากนั้นจะส่ง remittance advice ให้พนักงานบัญชีเพื่อบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับชำระหนี้จากลูกหนี้ แคชเชียร์นำเช็คไปฝากธนาคารทุกวันโดยฝากแยกจากเงินสดที่ได้รับจาก cash register แคชเชียร์จะเก็บใบนำฝากธนาคารทั้งหมดที่ธนาคารประทับตราแสดงว่าได้มีการรับฝากแล้วไว้เพื่อใช้ในการทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร แต่จะส่งสำเนาของรายงานสรุปการรับเงินประจำวันจาก cash register ให้พนักงานบัญชีลงรายการในสมุดรายวัน แคชเชียร์ไม่สามารถเข้าถึงสมุดรายวันและบัญชีแยกประเภทได้ หลังจากพนักงานบัญชีที่ได้บันทึกข้อมูลการรับเงินตาม remittance advice ที่ได้รับจากแคชเชียร์แล้ว พนักงานบัญชีจะส่งข้อมูลนั้นผ่านระบบคอมพิวเตอร์ไปยังพนักงานบัญชีลูกหนี้เพื่อลงบัญชีลูกหนี้ย่อย พนักงานบัญชีเป็นผู้ส่งรายงานประจำเดือน (Monthly Statement) ซึ่งแสดงยอดคงค้าง โดยรายงานนี้จะทำหลังจากที่ได้รับรายงานหนี้ค้างชำระเกินกำหนดจากพนักงานบัญชีลูกหนี้ พนักงานบัญชีเป็นผู้อนุมัติให้พนักงานบัญชีลูกหนี้ตัดหนี้สูญที่ค้างชำระเกิน 6 เดือนหลังจากที่ส่งจดหมายเตือนแล้ว พนักงานบัญชีจะส่งบันทึกข้อความให้ผู้จัดการฝ่ายสินเชื่อเพื่อแจ้งว่าไม่ให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้เหล่านี้ต่อไป

ให้ทำ

ให้ระบุจุดอ่อนของการควบคุมภายใน (ทั้งส่วนที่เป็นการควบคุมด้วยคอมพิวเตอร์และส่วนที่เป็นการควบคุมทางการบัญชีที่ไม่ใช่คอมพิวเตอร์) และระบุข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขจุดอ่อนดังกล่าว ตามข้อมูลข้างต้น ระบบขายลูกหนี้และรับชำระเงินจากลูกหนี้การค้า (ไม่รวมระบบเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ) โดยการเขียนวิเคราะห์ตามรูปแบบข้างล่างนี้ ทั้งนี้โดยอยู่บนสมมติฐานว่าควรมีการใช้คอมพิวเตอร์ในงานทุกส่วนของระบบขาย ลูกหนี้และรับชำระเงินจากลูกหนี้การค้าเนื่องจากในโปรแกรมที่บริษัทมีอยู่สามารถรับรองการทำงานที่มีการควบคุมภายในได้ครบถ้วน เพียงแต่บางส่วนยังไม่ได้มีการนำการควบคุมนั้นมาใช้ และบางส่วนเคยใช้แต่ไม่ได้ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ข้อบกพร่อง	ความเสี่ยง	ข้อเสนอแนะ

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสีเขียว

เทคนิคการตรวจสอบโดยใช้คอมพิวเตอร์ที่นิยมวิธีหนึ่งได้แก่การใช้ข้อมูลทดสอบ ซึ่งมีวิธีการหลายอย่างให้ท่านอธิบายอย่างคร่าว ๆ เกี่ยวกับการใช้ข้อมูลทดสอบแบบ Test Data และแบบIntegrated Test Facility รวมทั้งอธิบายข้อดี และข้อเสียของแต่ละวิธี

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.

การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ครั้งที่ 23 (2/2546)

วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี (ส่วนอัตรณ์) (26 ก.ค. 2546)

ข้อ 1 ให้ทำในสมุดคำตอบสี่ฟ้า

ตามมาตรฐานสอบบัญชีกำหนดว่า การวางแผนการตรวจสอบในส่วนที่ได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมของระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผล ผู้สอบบัญชีควรเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญและความซับซ้อนของระบบงานบัญชีที่ประมวลผล

1. ให้ท่านตอบคำถาม ข้อ 1-3 ต่อไปนี้

1. มาตรฐานได้อธิบายเกี่ยวกับ ความสำคัญ ว่าเกี่ยวข้องกับอะไร จงอธิบายพร้อมตัวอย่าง

(2 คะแนน)

2. จงยกตัวอย่างระบบงานที่มีลักษณะซับซ้อน มา 2 ลักษณะ

(2 คะแนน)

3. จงยกตัวอย่างข้อบกพร่องในกิจกรรมระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์ใดที่ส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวางมา 2 ประการ

(2 คะแนน)

2. ในการสอบบัญชีของลูกค้ารายหนึ่ง ลูกค้านำใจในการติดต่อซื้อขายธุรกิจผ่านอินเทอร์เน็ตแต่กังวลเกี่ยวกับความเสี่ยงที่เกิดในระบบดังกล่าวซึ่งทราบว่ามีหลายประการ จึงขอให้ท่านยกตัวอย่างความเสี่ยงสำคัญสัก 7 ประการที่อาจเกิดได้ โดยในแต่ละความเสี่ยงให้ท่านอธิบายวิธีและเทคนิคการควบคุมที่จะลดความเสี่ยงในแต่ละประการนั้นให้ชัดเจน เช่น วิธีการควบคุมนั้นเรียกว่าอะไร ต้องทำอย่างไร เป็นการควบคุมด้วยระบบ หรือด้วยคนหากด้วยคนควรเป็นใคร (ข้อละ 2 คะแนน)

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ทำในสมุดคำตอบสีเขียว

ในการใช้เทคนิคคอมพิวเตอร์มาช่วยในการสอบบัญชี (Computer Assisted Audit Technique) นั้น

1. ท่านมีขั้นตอนการดำเนินการในการใช้เทคนิคนี้อย่างไร
2. โปรแกรมเครื่องมือ หรือซอฟต์แวร์ 3 ประเภทที่ท่านสามารถนำมาใช้ประกอบเทคนิคนี้ พร้อมทั้งระบุข้อดี ข้อเสียของซอฟต์แวร์แต่ละประเภท

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ทำในสมุดคำตอบสีเหลือง

ในการปฏิบัติงานสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีได้เข้าไปทำการประเมินการควบคุมภายในเบื้องต้น โดยเข้าไปทำการสัมภาษณ์บุคลากรของแผนกคอมพิวเตอร์ โดยมีข้อมูลดังต่อไปนี้

“ปัจจุบันหน่วยงานคอมพิวเตอร์ของบริษัทมีเจ้าหน้าที่และผู้จัดการหน่วยงานอยู่ 4 คน ซึ่งในการทำงานจะมีการแบ่งแยกหน้าที่โดยเจ้าหน้าที่ 2 คนจะทำการตอบข้อซักถามให้แก่พนักงานของบริษัท กรณีมีคำถามหรือทำการแก้ไขเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เบื้องต้น เจ้าหน้าที่อีก 1 คนเป็นโปรแกรมเมอร์โดยทำหน้าที่พัฒนาระบบต่าง ๆ จากการสอบถามพบว่าปัจจุบันพนักงานของบริษัททุกคนจะได้รับ Password ในการเข้าสู่ระบบงานต่าง ๆ โดย Password จะประกอบด้วยตัวเลขประจำตัวพนักงานพร้อมคู่มือปฏิบัติงานเมื่อได้เริ่มปฏิบัติงานกับบริษัทเป็นวันแรกจากการสอบถามเจ้าหน้าที่ของแผนกคอมพิวเตอร์ไม่ทราบว่าบุคลากรของบริษัทได้มีการเปลี่ยนแปลง Password หรือไม่ เนื่องจากระบบไม่ได้ถูกกำหนดว่าต้องมีการเปลี่ยนแปลง Password ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพนักงานลาออกเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคลจะทำการแจ้งข้อมูลมาให้หน่วยงานคอมพิวเตอร์เพื่อทำการลบข้อมูล User ของบริษัท เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานคอมพิวเตอร์จึงนำเอกสารที่ทางแผนกบุคคลแจ้งมายังแผนกคอมพิวเตอร์ให้ผู้สอบบัญชีดู ซึ่งเอกสารดังกล่าวได้ระบุถึงชื่อพนักงานที่ลาออกเมื่ออาทิตย์ที่แล้ว ซึ่งผู้สอบบัญชีได้ทดลอง Key Password เข้าสู่ระบบ ซึ่ง Password ดังกล่าวยังสามารถเข้าสู่ระบบได้ ซึ่งได้รับการชี้แจงจากเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานคอมพิวเตอร์ว่าเนื่องจากช่วงนี้ที่แผนกกำลังยุ่งเนื่องจากมีการทำการฝึกอบรมและกำลังพัฒนาโปรแกรมใหม่อยู่ ทำให้การลบข้อมูลและ Password ของพนักงานที่ลาออกยังไม่ได้ทำเพราะเห็นว่าพนักงานเหล่านั้นไม่ได้มาทำงานแล้วคงไม่มีอะไรเสียหาย ซึ่งในระหว่างการสัมภาษณ์ผู้สอบบัญชีพบว่าการเข้าออกห้องคอมพิวเตอร์โดยไม่จำเป็นต้องใช้บัตรผ่าน นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ห้องคอมพิวเตอร์ได้แจ้งว่าในปกติบริษัทจะมีการสำรองข้อมูลทุกวันโดยสำรองไว้ในเทปทุกวันโดยนำเทปดังกล่าวเก็บไว้ที่ห้องของผู้จัดการแผนกคอมพิวเตอร์ ซึ่งอยู่ในบริเวณที่ใกล้เคียงกับห้องคอมพิวเตอร์ ส่วนแผนรองรับเหตุฉุกเฉินได้เคยทำไว้แล้วตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 เพื่อรองรับปัญหา Y2K”

ให้ท่านระบุถึงจุดอ่อนการควบคุมภายใน ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อให้บริษัทมีการควบคุมภายในที่ดีขึ้น

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 24 (3/2546)
วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี (ส่วนอัตรณ์) (22 พ.ย. 2546)

ข้อ 1 ให้ทำในสมุดคำตอบสี่ชมพู

ในประเด็นการควบคุมทั่วไปของระบบสารสนเทศ ท่านมีความเห็นในเรื่องต่อไปนี้อย่างไร

- ก. การแบ่งแยกหน้าที่งานถือว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการควบคุมภายใน โปรดระบุประเภทงานสารสนเทศ 2 ด้านที่สำคัญ สำหรับองค์กรที่มีการประมวลผลแบบรวมศูนย์ ที่ท่านคิดว่าควรมีการแบ่งแยกหน้าที่ออกจากกัน พร้อมทั้งระบุลักษณะงานและเหตุผลประกอบ (5 คะแนน)
- ข. ในการใช้ระบบสารสนเทศในการประมวลผลรายการทางธุรกิจต่าง ๆ นั้น สิ่งที่มีความสำคัญและมีผลต่อ ความถูกต้องและครบถ้วนของการประมวลผล ก็คือ ความถูกต้องของโปรแกรมที่นำมาใช้งานในการประมวลผลดังกล่าว ท่านจะจัดให้มีการควบคุมใดบ้างเพื่อให้มั่นใจว่า โปรแกรมที่นำมาใช้งานมีความถูกต้อง (5 คะแนน)
- ค. ในธุรกิจที่การทำงานส่วนใหญ่จำเป็นต้องใช้ระบบคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลรายการจำนวนมาก เพื่อให้บริการต่อลูกค้าอย่างมีประสิทธิภาพ และอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีความเสี่ยงที่ระบบคอมพิวเตอร์ดังกล่าวอาจขัดข้อง หรือเสียหาย ซึ่งอาจทำให้การดำเนินธุรกิจหยุดชะงัก และเกิดความเสียหายได้ ท่านมีแนวทางในการจัดการความเสี่ยงนี้อย่างไรบ้าง (5 คะแนน)
- ง. ในด้านการรักษาความปลอดภัยระบบสารสนเทศนั้น จุดอ่อนที่สำคัญที่ก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยในการใช้ระบบสารสนเทศ นั้น คือ การที่ผู้ใช้งานไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาความปลอดภัย ท่านมีแนวทางในการจัดการอย่างไรบ้าง (5 คะแนน)

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ทำในสมุดคำตอบสีขาว

ถ้าท่านเป็นผู้สอบบัญชีประจำปีสิ้นสุดเพียงวันที่ 31 ธันวาคม 2546 ของบริษัทแห่งหนึ่งซึ่งเป็นผู้ค้าส่งอาหารกระป๋อง บริษัทเก็บสินค้าคงเหลือไว้ที่คลังสินค้าของบริษัทที่มีอยู่ 2 แห่ง และมีสินค้าฝากขายอยู่ที่ตัวแทนจำหน่ายอีก 5 บริษัท ในการตรวจสอบสินค้าคงเหลือ ท่านจะได้รับแฟ้มข้อมูลสินค้าคงเหลือของบริษัทซึ่งแสดงยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546 (ซึ่งเป็นวันที่ท่านจะสังเกตการณ์ตรวจนับสินค้าคงเหลือ) โดยมีฟิลด์ต่าง ๆ ดังนี้

inventory number

inventory description

location

unit price

unit cost

quantity on hand

date of last purchase

date of last sale

ให้ท่านวางแผนการตรวจสอบสินค้าคงเหลือโดย

1. ให้ระบุวิธีการตรวจสอบรายการสินค้าคงเหลือที่จะสามารถใช้ประโยชน์จากฟิลต์ข้างต้นและวิธีการใช้ Generalized audit software (GAS) ในการตรวจสอบมา 5 ข้อ
2. ระบุวิธีการใช้ GAS ช่วยในการตรวจสอบโดยอธิบายมาพอเข้าใจว่าใช้ GAS ช่วยทำงานอะไรโดยใช้ข้อมูลฟิลต์ใดในวิธีการตรวจสอบแต่ละข้อ

หมายเหตุ ให้ตอบในรูปแบบที่กำหนดให้ข้างล่างนี้และห้ามตอบเกิน 5 ข้อ

วิธีการตรวจสอบ	การใช้ GAS ช่วยตรวจสอบ

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ทำในสมุดคำตอบสี่สั้ม

ในการสอบทานการควบคุมการบันทึกและประมวลผลระบบงานขายเชื่อของกิจการลูกค้ารายหนึ่ง ซึ่งใช้วิธีบันทึกการนำเข้าในระบบกลุ่ม (Batch Entry) และประมวลผลในระบบกลุ่ม (Batch Processing)

ในการปฏิบัติงาน 10 ขั้นตอนข้างล่างนี้ ให้ท่านระบุความเสี่ยงที่อาจเกิดในแต่ละขั้นตอนมาขั้นตอนละ 1 ความเสี่ยง และในแต่ละความเสี่ยงให้ระบุวิธีการควบคุมทางด้านคอมพิวเตอร์ที่ใช้ป้องกันหรือค้นพบความเสี่ยงนั้นที่ดีที่สุดมา 1 วิธีการควบคุม โดยระบุชื่อเทคนิคการควบคุม วิธีการควบคุมโดยย่อ และใครเป็นผู้นำ

ทั้งนี้ ควรตอบวิธีการควบคุมที่ไม่ซ้ำกัน และให้ใช้แบบฟอร์มการตอบข้างล่างนี้ เพื่อให้คำตอบชัดเจน

ขั้นตอน	ความเสี่ยงที่อาจเกิด	วิธีการควบคุมด้านคอมพิวเตอร์
1. การอนุมัติการขายเชื่อ		
2. การนำส่งเอกสารประกอบการขายเชื่อมาบันทึกในแต่ละกลุ่ม		

3. การบันทึกจำนวนเงินรวมของรายการข้อมูลนำเข้า		
4. การบันทึกรหัสลูกหนี้		
5. การเลือกแฟ้มในการจัดเก็บการบันทึกนำเข้า		
6. โปรแกรมคำนวณยอดขายเชื่อของลูกหนี้แต่ละรายให้แบบอัตโนมัติ		
7. ความครบถ้วนในการประมวลผล		
8. การหยุดชะงักระหว่างการประมวลผล		
9. รายการที่ไม่ถูกต้องหรือถูกปฏิเสธไม่ยอมรับเข้าระบบ		
10. การส่งรายงานไปยังผู้ใช้		

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ซื้อขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 25 (1/2547)

วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี (ส่วนอำนวยการ) (27 มี.ค. 2547)

ข้อ 1. ให้ทำในสมุดคำตอบสี่เหลี่ยม

1.บริษัท เก่งค้าปลีก จำกัด เป็นบริษัทขนาดใหญ่ ดำเนินธุรกิจค้าปลีกสินค้าอุปโภคบริโภค โดยมีช่องทางขาย 2 ทาง คือ การขายหน้าร้านของบริษัท และการขายผ่านพนักงานขาย บริษัทใช้ระบบขายหน้าร้าน (Point of Sales) ในการบันทึกการขายสดหรือบัตรเครดิต และใช้ระบบขายส่งในการรับคำสั่งขาย ออกใบแจ้งหนี้และรับเงิน โดยเชื่อมโยงรายการขายกับระบบบริหารสินค้าคงคลัง ในการตรวจสอบบัญชีลูกหนี้ท่านในฐานะผู้สอบบัญชีของบริษัท ได้รับรายละเอียดข้อมูลในแฟ้มข้อมูลลูกหนี้ ดังนี้

- รหัสลูกหนี้ (Customer Code)
- ชื่อ-สกุลลูกหนี้ (Customer Name)
- ประเภท/กลุ่มลูกค้า (Customer Type)
- วงเงินเครดิต (Credit Limit)
- งวดการจ่ายชำระ (Credit Term)
- ส่วนลดที่ได้ (Discount)
- ยอดหนี้คงเหลือ (Balance)
- วันที่รายการค้า (Transaction Date)
- วันที่ครบกำหนด (Dued Date)

ให้อธิบายแนวทางการตรวจสอบ โดยใช้เทคนิคคอมพิวเตอร์ช่วยในการตรวจสอบ และให้ระบุฟิลด์รายละเอียดข้อมูลที่ต้องใช้ในการตรวจสอบเรื่องต่อไปนี้

- การเลือกรายการลูกหนี้ เพื่อส่งหนังสือยืนยันยอด
- การตรวจสอบการวิเคราะห์อายุหนี้ และประมาณการหนี้สูญ
- การตรวจสอบค้นหาข้อมูลที่ผิดปกติ

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ทำในสมุดคำตอบสี่มุม

ในการสอบบัญชีกิจการที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูลผู้สอบบัญชี ผู้สอบบัญชีได้ระบุความเสี่ยงที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อความถูกต้องน่าเชื่อถือของงบการเงินของกิจการจากการใช้ระบบงานคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลดังแสดงในตารางด้านล่าง ทั้งนี้ให้ท่านระบุการควบคุมระบบงานโดยโปรแกรม (Programmed Control เช่น Validity Check เป็นต้น) ที่ท่านคิดว่าหากมีในระบบงานน่าจะมีประสิทธิผลที่สุดในการลดความเสี่ยงในแต่ละข้อพร้อมคำอธิบายสั้น ๆ เกี่ยวกับวิธีการใช้การควบคุมนั้น ในการลดความเสี่ยงที่ระบุ (เช่น การควบคุมโดยวิธี Validity Check นี้เป็นการควบคุมที่โปรแกรมระบบงานจะทำการเปรียบเทียบข้อมูลลูกค้าที่นำเข้ากับแฟ้มข้อมูลหลักลูกค้าที่ได้รับอนุมัติให้ขายเชื่อที่อยู่ในระบบเพื่อให้แน่ใจว่าลูกค้านั้นเป็นลูกค้าที่ได้รับอนุมัติแล้วก่อนจะสามารถทำการขายในขั้นตอนต่อไปทำให้ลดความเสี่ยงจากการขายเชื่อให้แก่ลูกค้าที่ไม่สอดคล้องกับนโยบายของกิจการ) โดยให้ท่านเขียนคำตอบตามรูปแบบด้านล่างนี้ โดยระบุการควบคุมระบบงานโดยโปรแกรม

และคำอธิบายสำหรับแต่ละความเสี่ยงแต่ละเรื่องแยกกันทีละข้อ (ในกรณีที่ท่านเขียนรวมโดยไม่ระบุว่าควบคุมที่ท่านระบุเป็นการควบคุมเพื่อลดความเสี่ยงข้อใด ท่านจะไม่ได้คะแนนจากคำตอบของท่าน)

ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	การควบคุมระบบงานโดยโปรแกรม	คำอธิบายเกี่ยวกับวิธีการใช้การควบคุมในการลดความเสี่ยงที่ระบุ
(ก)ราคาสินค้าต่อหน่วยที่นำเข้าระบบมีค่าอื่นที่ไม่ใช่ตัวเลขซึ่งจะมีผลทำให้ระบบบันทึกและแสดงผลค่าสินค้าคงเหลือไม่ถูกต้อง		
(ข)พนักงานขายบันทึกและผ่านรายการขายเชื่อให้แก่ลูกค้าเกินวงเงินสินเชื่อที่กำหนดไว้ทำให้อาจเกิดหนี้สูญจากการขายเพิ่มขึ้นจากที่ควรเป็นได้		
(ค)พนักงานขายนำเข้ารายการรับเงินสดจากลูกค้าขายสดด้วยจำนวนเงินที่มีค่าเป็นลบทำให้ระบบบันทึกและแสดงยอดขาย เงินสดรับและยอดคงเหลือไม่ถูกต้อง		
(ง)อัตราส่วนลดที่พนักงานขายให้แก่ลูกค้าไม่อยู่ในช่วงที่กำหนดตามนโยบายของกิจการ(เช่น5-7%)ทำให้ยอดขายและส่วนลดที่บันทึกและแสดงในบัญชีมีมูลค่าไม่ถูกต้อง		
(จ)รายการภาษีซื้อที่เกิดขึ้นไม่ได้ถูกนำเข้าระบบทุกรายการหรือถูกนำเข้าซ้ำทำให้บัญชีภาษีซื้อและรายงานภาษีซื้อไม่ถูกต้อง		
(ฉ)ระบบคำนวณค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ถาวรที่อยู่ในระบบไม่ครบถ้วนทุกรายการทำให้ยอดค่าเสื่อมราคาและค่าเสื่อมราคาสะสมไม่ถูกต้อง		
(ช)พนักงานรับของนำเข้ารายการรับของเข้าสินค้ารายตัวผิดรายการเนื่องจากนำเข้าตัวเลขในรหัสสินค้าสลับที่กัน ทำให้ยอดคงเหลือของสินค้ารายตัวและราคาต่อหน่วยของสินค้ารายตัวไม่ถูกต้อง		
(ซ)ราคาขายของสินค้าที่อยู่ในระบบซึ่งใช้ในการจัดทำใบแจ้งหนี้เป็นราคาที่ไม่เป็นไปตามนโยบายของ กิจการทำให้มีการขายสินค้าในราคาที่ไม่เหมาะสม ซึ่งกระทบต่อความถูกต้องนำเชื่อถือของยอดขาย		
(ฌ)พนักงานรับเงินนำเข้ารายการรับเงินเข้าผิดลูกหนี้รายตัวเนื่องจากพิมพ์รหัสประจำตัวลูกหนี้ผิดราย		
(ญ)รายงานรายละเอียดลูกหนี้รายตัวแสดงข้อมูลลูกหนี้รายตัวไม่ครบถ้วนทุกรายแม้ว่ายอดรวมของลูกหนี้		

ทั้งหมดที่ระบุในรายงานจะตรงกับยอดบัญชีคู่มือคู่มือนี้ การทำให้มีผลกระทบต่อความถูกต้องน่าเชื่อถือของ บัญชีคู่มือคู่มือนี้		
--	--	--

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ทำในสมุดคำตอบสัฟฟ้า

จงอธิบายถึงประเภท ของการทุจริตที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือดังต่อไปนี้

การทุจริตที่เกิดกับข้อมูลนำเข้า (INPUT FRAUD)

การทุจริตที่เกิดกับหน่วยประมวลผล (PROCESSOR FRAUD)

การทุจริตที่เกิดกับโปรแกรมสั่งงาน (COMPUTER INSTRUCTIONS FRAUD)

การทุจริตที่เกิดขึ้นกับข้อมูลที่จัดเก็บ (DATA FRAUD)

การทุจริตที่เกิดขึ้นกับข้อมูลที่ได้จากการประมวลผล (OUTPUT FRAUD)

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 26 (2/2547)
วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี (ส่วนอัตร้อย) (24 ก.ค. 2547)

ข้อ 1 ให้ทำในสมุดคำตอบสีขาว

นอกจากผู้สอบบัญชีจะพิจารณาถึงประเด็นหลักเบื้องต้นดังต่อไปนี้

- มีการขอระบบงานจริงจากผู้ใช้ระบบงาน
- มีการวิเคราะห์ถึงประโยชน์รวมถึงค่าใช้จ่ายในการพัฒนา
- มีการอนุมัติเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้บริหารระดับสูงขององค์กร
- มีการเก็บรวบรวมความต้องการของผู้ใช้ระบบงานอย่างละเอียด
- ผู้ใช้ระบบงานรับทราบและยืนยันความเข้าใจที่ถูกต้องของฝ่ายสารสนเทศ

ผู้สอบบัญชี ควรพิจารณาประเด็นหลักอื่นอะไรบ้างเพิ่มเติม ในการตรวจสอบระบบสารสนเทศ ในแต่ละกรณี ดังต่อไปนี้

- ก) ในกรณีที่มีการพัฒนาระบบสารสนเทศขึ้นเองภายในองค์กร
- ข) ในกรณีที่จัดซื้อระบบสารสนเทศที่พัฒนาแล้ว
- ค) ในกรณีที่จ้างบริษัทอื่นหรือบุคคลอื่นภายนอกองค์กรเป็นผู้พัฒนา

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ทำในสมุดคำตอบสีส้ม

ให้ท่าน

ก.อธิบายถึงความหมายของ Auditing Around the Computer และ Auditing Through the Computer อย่างคร่าว ๆ พร้อมทั้งยกตัวอย่างวิธีการตรวจสอบในแต่ละวิธีเพื่อให้มั่นใจในระบบการควบคุมภายในในเรื่องต่อไปนี้

- มีการอนุมัติเครดิตก่อนทำรายการขาย
- การจ่ายเงินเดือนให้สำหรับพนักงานของกิจการเท่านั้น

(10 คะแนน)

ข.ในการใช้เทคนิคการตรวจสอบโดยใช้วิธี Test Data Approach มีสิ่งใดบ้างที่ผู้สอบบัญชีควรตระหนักในการใช้วิธีดังกล่าว ให้บอกมา 3 เรื่อง

(10 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ทำในสมุดคำตอบสีเขียว

บริษัท เมลล์ออร์เดอร์ จำกัด รับคำสั่งซื้อสินค้าจากลูกค้าโดยผ่านทางโทรศัพท์และทางไปรษณีย์ หลังจากส่งสินค้า บริษัท จะจัดทำใบแจ้งหนี้ซึ่งจะส่งทางไปรษณีย์ไปให้ลูกค้า เมื่อลูกค้าชำระเงินลูกค้าจะส่งท่อนล่างของใบแจ้งหนี้พร้อมกับเช็คค่าสินค้า เมื่อได้รับเช็คและท่อนล่างของใบแจ้งหนี้พนักงานเปิดจดหมายคนหนึ่งจะสลักหลังเช็คขณะที่อีกคนหนึ่งจะจัดทำรายการเช็คและจำนวนเงินที่ได้รับทั้งหมด หลังจากนั้นพนักงานคนใดคนหนึ่งจะบันทึกข้อมูลเงินที่ได้รับผ่านเครื่องเทอร์มินัลในระบบออนไลน์ ถ้าพนักงานบันทึกรายการผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์จะแจ้งให้แก้ไขก่อนรับข้อมูลเพิ่มเติมอื่น ๆ

คำสั่ง :

- ก. ให้ท่านระบุการควบคุมการเข้าถึงระบบเพื่อให้มีการควบคุมที่ดีในการเข้าถึงโปรแกรมเงินสดรับ
- ข. ระบุวิธีการตรวจสอบข้อมูลเข้าที่ควรจะใช้ในโปรแกรมตรวจสอบข้อมูล
- ค. อธิบายการจัดทำยอดคุมแบบที่ควรจะใช้ในระบบนี้

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บข.
การทดสอบความรู้ของผู้ซื้อขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 27 (3/2547)

วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี (ส่วนอัตนัย) (20 พ.ย. 2547)

ข้อ 1 ให้ทำในสมุดคำตอบสี่สั้ม

บริษัท รุ่งเรืองเภสัชกรรม จำกัด เป็นผู้ผลิตและจำหน่ายยาขายใหญ่แห่งหนึ่ง ในแต่ละวันบริษัทมีรายการรับวัตถุดิบและวัสดุต่างๆ ที่ใช้ในการผลิตเป็นจำนวนมาก วิธีการในการรับรองเริ่มจากเมื่อมีของมาส่ง พนักงานรับของจะตรวจสอบผ่านเทอร์มินัลดูว่าเลขที่ใบสั่งซื้อที่ระบุอยู่ในใบส่งของของผู้ขายนั้นมีอยู่ในแฟ้มข้อมูลของบริษัทหรือไม่ ถ้ามีก็จะทำการตรวจนับและตรวจสอบคุณภาพของแล้วกรอกรายละเอียดเกี่ยวกับชนิด สภาพและจำนวนสิ่งของที่ได้รับลงในใบรับของ หลังจากนั้นจะทำการคีย์ข้อมูลจากใบรับของเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์โดยหน้าจอที่ใช้มีช่องต่างๆ ให้ใส่ข้อความเหมือนกันในใบรับของ (เป็น preformatted receiving screen) ถ้าข้อมูลที่ input เข้าไปตรงกับรายการที่สั่งซื้อที่อยู่ใน open purchase order file ระบบก็จะยอมรับรายการรับของรายการนี้ โดยจะทำการ update Inventory Master File ทำการบันทึกใน open purchase order file ว่าได้รับของแล้ว และออกใบรายงานการรับของที่เป็นทางการและมีเลขที่พิมพ์ไว้ล่วงหน้า

ให้ระบุ

- (1) การควบคุมระบบงาน (application controls) ที่เป็นการตรวจสอบความถูกต้อง (input validation check) ที่ควรจะมีของการบันทึกการรับของดังกล่าวข้างต้น โดยต้องระบุว่าการควบคุมนั้นใช้กับฟิลด์ หรือ data item ไตของหน้าจอที่ใช้บันทึกข้อมูลรับของมาจำนวน 6 ข้อ (6 การควบคุม) และระบุว่าแต่ละข้อนั้นใช้ในการควบคุมเชิงป้องกันหรือเชิงตรวจพบได้อย่างไร
- (2) มาตรการรักษาความปลอดภัยของระบบออนไลน์ที่ควรจะมีของระบบการรับของดังกล่าวข้างต้นมาจำนวน 2 ข้อ

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ทำในสมุดคำตอบสี่ฟ้า

ในการตรวจสอบรายการเจ้าหนี้การค้าและการจ่ายชำระเงิน ผู้สอบบัญชีมีแนวการตรวจสอบดังต่อไปนี้

- ก. ทดสอบการคำนวณยอดรวมของรายละเอียดเจ้าหนี้การค้าเปรียบเทียบกับยอดคงเหลือตามสมุดบัญชีแยกประเภท (General Ledger)
- ข. สุ่มรายการเจ้าหนี้การค้าจาก Sub-Ledger โดยพิจารณาจากยอดคงเหลือของเจ้าหนี้ที่มียอดคงเหลือมากกว่า 500,000 บาท และรายการที่บริษัทมีรายการซื้อจากเจ้าหนี้การค้าดังกล่าวมากกว่า 10 ครั้งต่อเดือน เพื่อส่งหนังสือยืนยันยอด
- ค. ทำรายการตรวจตัดยอดรายการซื้อก่อนและหลัง 4 วันทำการก่อนและหลังวันที่ในงบดุล
- ง. สุ่มรายการซื้อระหว่างปี 10 รายการเพื่อมาทดสอบว่ารายการซื้อดังกล่าวได้รับการอนุมัติจากผู้มีอำนาจ

จ. เปรียบเทียบรายการเจ้าหนี้ และรายละเอียดเจ้าหนี้ปีปัจจุบันเปรียบเทียบกับยอดในปีที่แล้ว เพื่อพิจารณาว่ามีรายการใดที่มีผลต่างมากกว่า 10% วิเคราะห์สาเหตุ และตรวจสอบกับ Statement ที่ส่งมาจากเจ้าหนี้การค้า

1.1 จากแนวการตรวจสอบข้างต้นให้ระบุว่ารายการใดเป็นการตรวจสอบแบบ Compliance Test และรายการใดเป็นการตรวจสอบแบบ Substantive Test

1.2 ในกรณีที่บริษัทดังกล่าวมีการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการปฏิบัติงานเป็นลักษณะ Computerized ในฐานะที่ท่านเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท ให้ท่านบอกว่าจะใช้ Generalized Audit Software ช่วยในการตรวจสอบในขั้นตอนใดและอย่างไร

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ทำในสมุดคำตอบสีขาว

ปัจจุบันธุรกิจต่าง ๆ มีการใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานเป็นจำนวนมาก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน แต่อย่างไรก็ตามการใช้คอมพิวเตอร์ก่อให้เกิดความเสี่ยงสืบเนื่อง (Inherent Risk) จากการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการปฏิบัติงาน ดังนั้นในฐานะที่ท่านเป็นผู้สอบบัญชี ให้ท่านอธิบายว่าความเสี่ยงสืบเนื่อง (Inherent Risk) ที่เกิดจากการใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานมีอะไรบ้างที่ผู้สอบบัญชีจะต้องคำนึงถึงในการวางแผนการตรวจสอบ โดยให้อธิบายอย่างน้อย 6 ข้อ

(20 คะแนน)